

ÉLETTÜNK

XXXIV. évf. 10. szám (34. Jg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2002. október

MÁRIAPÓCS VARÁZSLATA

Írta: KERESZTES SZILÁRD hajdudorogi görög katolikus megyéspüspök

Máriapócs görög katolikus záródokhely Kelet-Magyarországon, harminc kilométerre Nyíregyházától északkeletre. Kis faluként ismertük, most szépen fejlődő kis város. Igazi szabolcsi táj, sok homokkal, akácfákkal, virágillattal. Az utak most már rendezettek, és a zárandokok is többnyire gépkocsikkal és autóbusszokkal érkeznek, de még elevenen él bennünk fiatal korunk emléke, amikor nem egyszer két-három napos gyalogúttal érkezünk Máriapócsra, hogy a kegytemplomban porosan és fáradtan elnékelhessük:

„Téged jöttünk köszönteni,
méltóztassál meghallgatni!
Ó, pócsi templom csillaga,
üdvözlégy, szép Szűz Mária”

Az ide zárandokló emberek évszázados jámborságát és megrendültségét fejezi ki az az ének is, amellyel a búcsúsok csoportjai elkészönnnek a kegyképtől:

„Isten veled, Anyánk, mi már elindulunk,
Talán mostan töled utolszor búcsúzunk.
Kesereg a szívünk, el kell menni,
drága kegyképedet itt kell hagyni.”

Mi tette ezt a helyet olyan varázsszá, hogy ott mindig élt, ma is eleven ez a gyengéd tisztelet és megrendülés? Mert ez a kegyhely mindig az egyszerű, szegény emberek bizakodása, a történelmében sokszor hányatott magyar nép vigasztalása volt. Talán egy búcsújáróhely sincs hazánkban, amely annyira egybenőtt volna népünk gondolkodásával, valóságos érzelmeivel, mint Máriapócs.

Egy 1280-ból származó feljegyzés már említi a Polch vagy Powch nevű falut. A Mária előnevet csak később kapta. Valószínűleg 1630 óta állt ott egy kis fatemplom, természetesen képállvánnyal. Ennek a régi ikonosztázióknak a képeit a Kárpát-medence jellegzetes ikonográfiai stílusában festették. Ez a stílus a bizánci ikonográfia gondolatait egyesíti a késő reneszánsz festéssel és a népművészet elemeivel. A Mária-kép az úgynevezett *hodigitria*, „útmutató ikon” típusához tartozik: Mária a karján ülő Jézusra mutat, aki a mi igazi utunk.

1696. november 4-én a templomban levő hívek szentmise közben arra lettek figyelmesek, hogy a Mária-kép szeméből folynak a könnyek. Az esetet azonnal elkezdték kivizsgálni, amit polgári részről Gróf Corbelli tábornok, a császári csapatok kelet-magyarországi parancsnoka vezetett. December 8-án saját kezűleg vizsgálta meg a képet és tett tanúságot a látottakról. Több mint háromszáz személy volt jelen, közöttük sok protestáns is. Az egyházi kivizsgálást Fenessy György egri püspök rendelte el, aki azt a következtetést vonta le, hogy itt valóban csoda történt.

A könnyezés csodájának híre eljutott Bécsbe is. I. Lipót császár úgy intézkedett, hogy a képet szállítsák Bécsbe. Ez megtörtént, 1697. március 1-jén a képet kiemelték az ikonosztázióból és Bécsbe szállították. Útközben több másolatot készítették róla. A kép július 4-én érkezett Bécsbe, ahol nagy tisztelettel fogadták. A „Pötscher Mária” a Szent István domban azóta a bécsi nép kedves imádkozó helye.

A máriapócsi templomnak is készítették az eredeti képről másolatot. 1715. augusztus 1-jén Papp Mihály parókust a reggeli istentiszteleten Molnár János kántor figyelmeztette, hogy a kép könnyezik. Több mint száz hívő látta a jelenséget. Ismét kivizsgálások következtek, ezek végén

Erdődy Antal egri püspök november 29-én engedélyezte a kép tiszteletét. Nyilvánvalóvá lett, hogy az Istenszülő a könnyezés csodájával, a gyengéd és szenvedő anyai szeretetnek ezzel a megnyilvánulásával nem az eredeti képet akarta kitüntetni, hanem Máriapócsot és vidékét, a szegény és hányatott magyar népet.

A könnyezés csodája harmadszor is megismétlődött 1905. december 4-től 19-ig, és a hónap végén két napig. A Szűzanya könnyeit egy kendővel itatták fel. Ennek egy darabja van most a tartóba helyezve a kegykép alatt. A hívek soha nem mennek el úgy Máriapócsról, hogy fel ne menjenek a kegyhez és meg ne csókolják az ereklyetartóban elhelyezett kendőt.

A második könnyezés után indult meg Máriapócs igazi fejlődése. Bizánczy György munkácsi püspök indította el a templom építését. 1731-ben tették le a templom alapkövét, és 1756-ban szentelte fel azt Olaszky Mánuel munkácsi püspök. A két hatalmas torony csak egy évszázaddal később készült el. Az új templom ikonosztázióját, amely a helyhez méltóan különösen díszes, 1785 és 1788 között készítették. Egy évszázad múlva az ikonokat új festményekkel cserélték fel.

A kegykép az új ikonosztázióon nem az Istenszülő kép helyén volt, hanem közepén a „királyi ajtó” fölé, ahova a hívek létrán tudtak felmenni. 1943-44-ben a templom baloldali kereszt-hajójában új, díszes oltárt készítettek, ennek háttérben helyezték el a kegyképet. A hívek most a templomból is és kívülről is lépcsőn tudnak a képhez felmenni.

Máriapócsban 1749-ben telepedtek le a Szent Bazil Rendi Atyák, a baziliták, akik szép kolostort építettek a templom mellé. Ők vezették a kegyhelyet addig, amíg a világháború után fel nem oszlatták a magyarországi szerzetesrendeket. A szerzetesek csak néhány éve kapták vissza házukat, ami alapos felújításra szorult.

A kegytemplomot XII. Piusz pápa 1948-ban a Basilica minor címmel tüntette ki.

Máriapócs az utóbbi években sok fontos esemény színhelye volt. 1991. augusztus 18-án zárandokolt ide II. János Pál pápa, aki egy csodálatos szertartás feledhetetlen élményével gazdagította a híveket. A pápai látogatás emlékét minden évben megünnepeljük.

A kegyhely 1996-ban ünnepelte háromszáz éves jubileumát. A sok megemlékezés között a legfontosabb az volt, hogy a Vándorlók és Utazók Pápai Tanácsának szervezésében itt tartottuk az európai kegyhelyek első kongresszusát. A Szent-anya látogatása és a kegyhelyek kongresszusa

A MEGCSONKÍTOTT HUNNIA

Az 1848-49-es szabadságharc emléke - Zala György remek alkotása - évtizedeken át Arad főterét uralta. Úgy is emlegették: „Az aradi szabadságszobor”. Trianon után a politikai változás, de inkább a vak gyűlölet lerombolta a monumentális bronz műemléket. Képként a ledöntött szobor főalakját: Hunniát mutatja mai állapotában. Magasra tartott jobb kezéből letépték a győzelem koszorúját és széttörték a baloldali védelmező kardot. A szétrombolt szobor maradványait a minorita kolostor pincéjébe, illetve zárt udvarába menekítette a kegyelet, ma is ott hevernek együtt a szobor mellékalakjai: az Ébredő Szabadság, az Áldozatkészség, a Küzdő és Haldokló harcos. A megcsonkított Hunniá-szobra szimbólum-értékű, akár az 56-os Magyar Október győzelmének és legázolásának jelképe is lehetne.

szusának megrendezése igen jó szolgálatot tett Máriapócsnak, azóta érezhetően többen zárandokolnak el ide Európából is. Máriapócsban 1998 óta egy záródokház működik, amelyet általában lelkigyakorlatokra és továbbképzésekre használunk, de előzetes bejelentkezéssel szívesen látjuk a látogatókat is.

Máriapócs számunkra a legfontosabb hely, a magyar görög katolikusok lelki központja, ahova mindig együtt zárandokoltunk római és görög katolikusok, sőt protestánsok is, nemcsak Magyarországról, de a szomszédos országokból is. Az irlagolmak és a megbékélésnek a helye ez, ahol a Könyező Szűzanya házában mindenki megéri, hogy mindnyájan Isten gyermekei vagyunk. □

IMASZÁNDÉKOK

Októberre

1.

A plébániai közösségek imái és együttműködése támogassa a katekétákat a hatékony új evangelizálásban.

Az egyéni és a közösségi imáknál nem ritkán az ember érzése, gondolata: segít-e az én imám azon, akiért felajánlom? Segít-e közös könyörgésünk azokon, akiknek segítségére akarunk sietni? Képesek lesznek-e felhasználni evangelizációs munkájukban?

Ha a személyek, akikért imádkozunk ismerősök, valahogy könnyebb értük könyörögni. Együtt érzünk velük, lélekben szinte kézen fogjuk őket. Biztosak vagyunk abban, hogy erősítjük őket akármely céljaik elérésében. Szinte vágyakozunk, hogy egy személyes találkozás alkalmával megkérdezzük: érezték-e, hogy imádkoztunk értük? Sikert-e problémáikat megoldani?

Ritkán szokott felmerülni az aggodalom, „meghallja-e Isten” kéréseinket? Biztosak vagyunk, hogy meghallja, sőt meg is hallgatja.

Közösségi imádság esetén előfordul: ismeretlenekért (is) „szólunk egy jó szót” a Mindenhatónál: a mi segítségünkön túl az Ő segítségét, irányítását, ösztönzését erősítő kegyelmét kérve.

Természetesen fontos a katekéták való gyakorlati együttműködés is személytől személyig. Együttérzést így könnyebb létrehozni - néha szavak nélkül is (nonverbális kommunikáció) vagy csupán kevéske szóval - amit szív és értelem felfog.

2.

Imádkozunk, hogy a misszionárius papok, szerzetesek és világiak bátrabban hirdessék Krisztus szegények iránti szeretetét.

Ha valamely plébániai (ima)közösségünk távoli országokban él és működő, hozzá ismeretlen hittérítőkért könyörög a Mindenhatóhoz, s kétségek merülnének föl: megérkezik-e segítségünk hozzájuk, föl tudják-e használni életükben, a nehézségek oldásában - forduljunk ily esetekben Istenhez. Vessük rá minden szándékunkat, igyekezetünket, segíteni akarásunkat, kérjük a jó Istent, rendezze Ő tovább a helyzeteket, tennivalókat - amire mi nem vagyunk képesek.

A missziókban a fentiekhez hozzájárul még a gyakorta érezhető jelenlévő szegénység. Nem csupán a hívő emberek helyi szegénysége nyomasztó, hanem az Egyház munkatársainak lehetőségei is erősen korlátozottak.

Visszont szegénységben élők, hamarabb és mélyebb érzésekkel fogadják a szintén szegény egyháziak törődését, szavait, tetteit. Így a gyakorlatban hirdethetik - esetenként talán kevés szóval is, hogy Krisztus valóban szereti a szegényeket. Hiszen ebben követik Őt az egyháziak. Anélkül, hogy ezért (világi értelemben vett) fizetést kapnának. Fizetésük maga Krisztus. Imádkozzunk értük.

Fejős Ottó

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A gyónásról - egy kicsit bővebben (VII.)

Amikor ez a cikksorozat megkezdődött, magam sem gondoltam, hogy a téma, amely baráti körben felvetődött, és amelyet - mint a cím is jelzi, kissé bővebben akartam kifejteni, ennyi aktuális kérdést vet fel. Ma szeretném lezárni azzal, hogy a Szentatya néhány újabb, a gyónást érintő megnyilatkozására hívom fel olvasóink figyelmét.

Gyónás a harmadik évezredben

Ha az ember nyomon követi II. János Pál pápa megnyilatkozásait, amelyek a bűnbánat szentségével, mint témával foglalkoznak, vagy azt legalábbis érintik, ráébred, milyen céltudatosan és tervszerűn tér vissza rá a Szentatya újra meg újra. Kiderül belőle, hogy a pápát fájdalom érintették a bűnbánat szentsége gyakorlatában az utóbbi évtizedek során egyes országokban fejüket felűlő rendelkezések és a személyes, egyéni gyónás elhanyagolása. Különösképpen elharapózott az ún. „bűnbánati ájtatosságok” szokása, amelyek eredetileg a személyes gyónásra való előkészületet szolgálták, egyes lelkészek azonban az ájtatosság befűzéséeként a jelenlevőket általános feloldozásban részesítették. Ezt a hívek úgy értelmezték, hogy a személyes, egyéni gyónásra nincs többé szükség, elég, ha valaki így ilyen bűnbánati szertartáson részt vesz.

A Szentatya ezzel a visszaéléssel minden lehetőséggel a lehatarozottabban szembefordul. Említsünk meg ezzel kapcsolatban néhány pápai dokumentumot.

II. János Pál már 1984-ben a bűnbánat szentségét tűzte ki a püspöki szinódus témájára és a tanácskozáskor eredményét ő maga foglalta össze „Reconciliatio et paenitentia” (Kiesztéselődés és bűnbánat) című apostoli levelében. Azóta is mindig újra visszatér rá, többek között a jubileumi évet előkészítő és az új évezred beköszönő alkalmával közzétett apostoli levelekben (Tertio Millennio Adveniente és Novo Millennio Ineunte), de legújabban is, a 2002 év során eddig már három ízben:

- a világ papjaihoz intézett nagycsüörtöki üzenetében;
- a Pápai Penitenciária (a Katolikus Egyház bűnbánati praxisának kérdéseiben illetékes szerv) tagjainak címzett levelében;
- a Húsvét 2. vasárnapján megjelentetett „Misericordia Dei” (Isten irgalma) kezdetű „motu proprio” (saját indíttatású) iratában.

Ez utóbbira szeretnék, a gyónásról szóló cikksorozat lezárásaként, kitérni, mivel II. János Pál pápa különös ünneplésséggel és egész tekintélye latba vetésével tárgyalja a kérdést.

A Szentatya részletes hittudományi és lelkipásztori indoklás után kilenc pontban foglalja össze az Egyház hivatalos álláspontját az egyéni, személyes gyónás kérdésében. Ez az álláspont nem jelent semmiféle eltérést a bűnbánat szentségéek ismert gyakorlatától. A következőkben igyekszünk a kilenc pont lényeges mondanivalóját, az alponokat is figyelembe véve, összefoglalni.

1. A személyes és teljes bűnvallomás a feloldozással együtt - súlyos bűn esetében - az egyetlen rendes, normális út az Istennel és az Egyházzal való kiesztéselődésre; csak a fizikai vagy morális (erkölcsi) lehetetlenség ment fel ez alól. Ezért minden lelkipásztor köteles a híveknek erre lehetőséget nyújtani.

2. A püspökök, plébánosok és templomigazgatók gondoskodjanak róla és ellenőrzézzék, hogy a gyónási alkalmak a hívek lehetőségeinek, igényének időpont szerint is megfeleljenek. Fontos a gyónási lehetőség a szentmise előtt?

3. Tekintve, hogy minden hívő köteles valamennyi a keresztség után elkövetett súlyos és még fel nem oldozott bűnét, azok száma és fajtája szerint személyesen megvallani és azokra szentségi feloldozást nyerni, nem fogadható el semmilyen gyakorlat, amely a gyónást csak általános bűnvallomásra vagy egyik-másik súlyosabb véték megvallására korlátozza.

4. Kivételek:

- a) halálveszély,
- b) rendkívüli súlyos körülmények (hosszabb időn át - több mint egy hónapig - tartó teljes paphiány, pl. missziós területen, háborús események, természeti katasztrófák stb. következtében; a gyónni szándékozók nagy száma még nem képez „súlyos körülményt”-t).

5. A „súlyos körülmények” megállapítása a püspökre tartozik.

6. A püspökkari konferenciák feladata, hogy a Szentszék illetékes szerveit a „súlyos körülmények”-ről és a foganatosított intézkedésekről tájékoztassák.

A fenti esetekben többeknek együttesen adott feloldozás csak akkor érvényes, ha a hívekben nemcsak a bűnbánat és a bűnök elkerülésének szándéka van meg, hanem az elhatározás is a személyes, egyéni gyónásra, mihelyt arra lehetőség nyílik; ennek fel kell ölelnie azokat a bűnöket is, amelyek az általános feloldozás vonatkozott.

8. A személyes, egyéni gyónás kötelezettsége fennáll minden egyes általános feloldozást követően külön-külön is.

9. A gyónás helye általában a templom vagy kápolna, de a körülményeknek megfelelően más alkalmas hely is számításba jöhet. A püspökkari konferenciák gondoskodjanak arról, hogy a gyónás helye mindenki által könnyen hozzáférhető legyen, és - ha erre igény mutatkozik - a gyóntatószék ráccsal legyen ellátva.

+++

Az előbbiekből világos, hogy a Szentatya szívügye az egyéni, személyes gyónás praxisának, mint a bűnbánat szentsége egyetlen általában használatos módjának újra hangsúlyozása és minden egyéb próbálkozás kikapcsolása, egyszer s mindenkorra való megakadályozása. A pápa részéről ez nem maradi konzervativizmus, hanem a Krisztus által az Egyházra bízott lelkipásztori, a lelkek javát célzó, oldó-kötő hatalommal járó feladatok hűségese teljesítése.

Aminthogy minden orvostól elvárhatjuk, hogy betegségeinket azok súlyosságának megfelelő lelkiismeretességgel és szak tudással kezelje, és betegeivel egyénileg foglalkozzék (és nem mint régen a katonaoorvosok, akik betegeiknek övön felül aszpirint, övön alul ricinust rendeltek) úgy az Egyház is - Jézus szándékának megfelelően - egyénileg kezeli az ember legsúlyosabb betegségét, a bűnt. A gyógyulás útja az Istennel való szeretet-kapcsolat helyreállítás, amely éppolyan személyes, egyéni, amilyen személyes, egyéni volt a bűn, mely a kapcsolat megszakításához vezetett.

A gyónás Isten csodálatos terápiaja: általa új életre támadunk, a feltámadt Krisztus megbocsátó ölelésében.

Frank Miklós

DR. MEHRLE TAMÁS OP

KÉTEZER ÉV, DE MI UTÁN

Ratzinger bíboros Sorbonne-i konferenciája a keresztség és igazságkérdéséről

Befejező rész

Az észszerűség és a keresztség

Fel kell tételünk, hogy a keresztség és az észszerűség végleg különvált egymástól?

Mindenképpen azt a kérdést kell felvetnünk, hogy a fejlődés és a pozitív tudomány tekintendős-e a tudomány és észszerűség kizárólagos módszerének? Ratzinger elismeri, hogy a Junker R. és Scherer S. tudósok megállapításait a microevolúcióról nem lehet józanul tagadni. Ez az evolúció valóban létezik és az élőlények csodálatos alkalmazkodó képességéről tanúskodik. Rendben van, mondja Ratzinger, ezt nem is tagadjuk, de tagadjuk a microevolúció ténylegességének egyszerű átvételét a macro-evolúcióra. Az evolúció meggyőző tudósai is, mint Szamarty és Maynard-Smith, elismerik, hogy erre nézve sem elméleti, sem gyakorlati bizonyítékok nincsenek.

Ratzinger joggal teszi fel a kérdést az evolúció híveinek, hogy vajon az evolúció minden valóságának az egyedüli magyarázata-e, úgyannya, hogy az eredet utáni kérdés nem is kell felvetnünk? Erre a kérdésre csak akkor adhatunk választ, ha előbb egy még alapvetőbb kérdésre válaszolunk. Íme a kérdés: vajon az evolúció kezdetén az ész vagy észszerűség már létezett-e? Ha igen, akkor az ész megelőzi az evolúciót, ha nem, akkor az észnek is az evolúció termékének kell lennie. Tehát kezdetben az ész nélküli valóság létezett és az evolúció folyamán egyszer csak megjelent véletlen termékeként az ész is?

Nylvánvaló, hogy mi keresztyének az ész nem tekinthetjük az anyagi evolúció termékének, nemcsak azért, mert az ész szellemi magasabbrendűségét nem lehet az anyagi valóságból lezármatatni, hanem azért is, mert hisszük, hogy „kezdetben vala az Ige”. Ellenfeleink csak kísérlejk meg az ész teljes kiiktatni! Erdekese, hogy amikor ezt bizonyítani próbálják, akkor azt mindig észbeli bizonyítékok segítségével teszik, és ez által hallgatólagosan elismerik az ész felsőbbségét. Ebből viszont az következik, hogy a keresztyén hit racionálisabb, észszerűbb, mint az egyetemes evolúciós tana, mely kénytelen, az ész az anyagi létből lezármatatni. Vegyük hozzá azt is, hogy már a keresztyénység első századaiban a vallás elválaszthatatlanul összefonódott nemcsak a Logossal mint teremttel, hanem az éthoszsal is, amennyiben a Logosz a szeretet révén kiterjeszti gondoskodását minden emberre, a szenvedő, küszködő emberre is. Így a teremtés és a megváltás is egymásba fonódott úgyannya, hogy jóformán egyetlenegy igazságot jelentettek.

Ezért a valóság minden egyetemes magyarázata csak akkor tekinthető kielégítőnek, ha észszerűen meg tudja alapozni az éthoszt is. Ezt tudják a fejlődés hívei és és nem is, tagadják az éthosz szükségét, hanem kénytelenek azt is a fejlődés melléktermékének tekinteni. De az éthosz, mely a fejlődés terméke vajmi kevés vigasztalást nyújtana nekünk, mert a fejlődés folyamán a változások a létért való küzdelem törvénye szerint jönnek létre. A létért való küzdelemben az erősebb fél győzi le a gyengébbet. Az erősebb félként létrejött éthosz bizony kegyetlen egy valóság lehet és nem igen alkalmas biztosítani az egyetemes békét az emberek közt, az egyéni érdekről, való lemondást a tevékeny szeretet által. A keresztyénység, mint igaz vallás szükségképpen egybekapcsolja az igazhűséget a szeretettel, az ortodoxiát az ortopraxissal. Ki ne látna, hogy erre a feladatra az evolúciós elmélet valóban alkalmatlan? Meg kell értenünk, azonban, hogy Ratzinger nem tudott egy előadás keretében mindezekre a kérdésekre kimerítő választ adni és inkább csak az általános irányt akarta megjelölni. Magam részéről mégis sajnálom, hogy Szent Tamás magyarázatát egyetlen egy mondatban azzal intézi el, hogy Tamás szisztémájában, a hit és az ész kapcsolatát ki-

dolgozza. Mivel az egyház is e szisztémát ismételtén jóváhagyta és ajánlotta, nem kellett volna legalább főbb vonatásaiban ismertetni? Így például nem lett volna hasznos az értelemről és az emberi lélekéről beszélve a szellemi jellegű kiemelni és analízálni? Akkor kiderült volna, hogy az evolúciós elmélet nemcsak azért hamis, mert maga nem tud számot adni az ész keletkezéséről, hanem azért sem, mert eleve ellenmondásos, hogy a magasabbrendű szellemi ismeret, valamint az ész és a szellemi lélek pusztán csak anyagi evolúciónak termékei legyenek. Másrészt azonban meg kell értenünk, hogy Ratzinger miért nem akart e részletekbe bocsátkozni. Nem is annyira mintha nem látna be ezeknek értékét, hanem tudván, hogy a sorbonnei hallgatósága különböző vallásokhoz vagy egyházakhoz tartozó egyénekből tevődik össze, részükről a szenttamási teológia filozófiai feltételeinek az ismeretét nem tételezhette fel. Ehhez szükséges lett volna, hogy előzetesen egy külön filozófiai előadást iktasson be, ami időben és terjedelemben is meghaladta volna a sorbonnei előadások célkitűzését. Ratzinger így is a praxis és az éthosz kiemelésével hatékonyan és mindenki által érthető módon kimutatta az egyetemes evolúciós elmélet következetlenségét és tarthatatlanságát, amiért neki őszinte hálával tartozunk.

Londoni levél

DR. ROWAN WILLIAMS, AZ ÚJ CANTERBURY ÉRSEK

Új főpásztor van a hetvenmillió angolán egyháznak, Wales eddigi érseke, a fehérszakállas, okospillantású, radikális beállítottságáról ismert Dr. Rowan Williams. Előde, Dr. George Carey, úgy határozott, hogy bár még csak 67 éves, tízenegy év elég volt az egyház élén, nyugalomba kíván vonulni. Nem szállt fel fehér füst, az anglikán egyházfő nem Canterburybe összesereglt püspökök választják, hanem, elég prózái módon, a miniszterelnök dönt a személye felől, konzultálva az egyház világi fejt, azaz a királytól, s a tanácsadótól. Nagy-Britannián kívüli püspöklélt szóba se jöhet.

Általános a vélemény, hogy az egyháznak mintegy száz éve nem volt Williams érsekhez foghatóan intellektuális főpásztor. Igen szerencsés, hogy a hírvilág teológus, ragyogó elméjű hitvitázó, mert ha nem tudná radikális gondolatait erős hittudományi érvekkel alátámasztani, akár szakadás is előállhatna sokakat megrögzöttségű elvei miatt. Rowan Williams ugyanis híve anglikán papnők működésének, ha úgy adódik, nem hátrálna meg az elől, hogy női egyháza püspökévé szenteljen, továbbá nem helyteleníti, hogy homoszexuálisok is működhesse papként.

Az új egyházfő máris élénken politizál, és határozottan fejt ki véleményét társadalmi kérdésekről. Ellenzi, hogy Nagy-Britannia, az Egyesült Államok oldalán, megtámadja Irakot. A közel-keleti problémát illetően a tárgyalások megoldás híve. Első lépéseként, úgyis mint két kisgyerek apja, a fiatalok üzleti kiharánálása, tehát az időtlen ruha-évszék-versenyek, a túlhajszolt nyaradatok, az ostoba képregény sorozatok és a komputer-játékok túlzott eluralkodása ellen indított nyit küzdelmet.

A szókimondó Canterbury érsek ugyanakkor néhány alapkérdésben igen óvatoss. Az abortuszról például ezt mondja: „A terhesség-megszakítás nem feltétlenül immorális lépés, bár szerintem is emberi élet kioltásával egyenlő.”

Rowan Williams eredeti gondolatokat felfűző teológiai munkák, s ugyanakkor versköltetek szerzője, karizmatikus férfi, de lehetséges, hogy egyes lépéseivel és kijelentéseivel heves vitákat fog kelteni.

Sárközi Mátyás

Beszélgetés

MAJNEK ANTAL PÜSPÖKKEL,

az új kárpátaljai egyházmegye első főpásztorával

II. rész

Néhány hónapja, 2002. március 27-én a Kárpátaljai Római Katolikus Apostoli Kormányzóság egyházmegyei rangra emelkedett. Pontos neve: Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye. Az új püspökség keletkezéséről, életéről, gondjairól és jövőjéről Cserháti Ferenc beszélgetett Mons. Majnek Antal megyéspüspök atyával, az új egyházmegye első főpásztorával:

1992. március 28-val a Szentszék Antonio Franco érseket Ukrajna Apostoli Nunciustát nevezte ki a Kárpátaljai Római Katolikus Egyház ordináriusává. Kárpátaljára - Munkácsra ez év augusztus 13-án érkezett és megerősítette Csáti József atyát általános helynöki hivatalában.

Csáti halála után 1993 márciusában Antonio Franco érsek az itt dolgozó vendég papok véleményét meghallgatva Hudra Lajost, aknazsoltainai plébánost nevezte ki általános helynökévé.

Majd nyelvetületenkénti papi tanácsot, illetve helynököket jelölt ki. Nagy örömmel volt 1993. június 26-a, amikor Kárpátalján 46 évi szünet után ismét hazai papot szenteltek fel, Pap Sándor személyében.

A Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság születésnapja 1993. augusztus 14-e.

A Szentszék határozata alapján az első kormányzó Antonio Franco érsek, Ukrajna Apostoli Nunciusa lett. December 16-án a munkácsi római katolikus templomban, kihirdették a Pápai Bullát, a Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság megalakulásáról és a plébánia templom székesegyházzá való emeléséről. A távoltság miatt a Nuncius atyának nehéz volt az újonnan induló egyház irányítása. Az év két nagy ünnepén - karácsonykor és húsvétkor - mindig Kárpátalján találkozott papjaival, egyébként Hudra Lajos általános helynök és püspöki helynökök segítségével oldotta meg az egyház ügyeit.

A Kárpátaljai Apostoli Kormányzóságra II. János Pál pápa 1995. december 9-én segédpüspökké nevezte ki Majnek Antalt, a nagyszőlősi ferences misszió vezetőjét, Hudra Lajos atya halála után pedig, 1995. december 17-én általános helynökké. Az ünnepélyes püspökszentelés Rómában történt 1996. január 6-án. A szertartást II. János Pál pápa vezegte. Az új általános helynök szabadkezett kapott minden lelkipásztori irányításhoz az ordináriusától, a papszentelés és a papi helyezések kivételével.

Másfél évvel később, 1997. október 7-én a Pápa kinevezte a Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság irányítójává.

2002. március 27-én egyházmegyei rangra emelte a Szentatya a Kárpátaljai Római Katolikus Apostoli Kormányzóságot. A Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye első megyéspüspökévé Majnek Antalt, az eddigi apostoli kormányzót nevezte ki.

Melyek az egyházmegye határai? Kiket ölel magába ez a Püspökség? Kik a lakói, milyen a vallási, nemzetiségi megoszlása? Mennyi a katolikus hívek száma, megoszlása? Milyen itt az elvándorlás?

Kárpátalja a mai Ukrajna legnyugatibb csücskén helyezkedik el. Jól körülhatárolható tájegység. Területe: 12 800 km², északról a szlovák, illetve a lengyel határ, keletről a Kárpátok hegyvonulata, délről a román, nyugatról pedig a magyar határ szegélyezi. Ezen a vidéken kb. 1 205 000 ember él. A lakosság nemzetiségi és vallási szempontból is igen vegyes összetételű. A latin szertartású katolikusok száma mintegy 60 000-re tehető, míg a görög katolikusoké 300 000 körül mozog. A református hívek száma kb. 100 000 fő. Rajtuk kívül a görögkeleti vallásúak száma a legnagyobb. Jelenleg a római katolikusokat a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye fogja össze, amelynek határai megegyeznek Kárpátalja közigazgatási határaival. Híveinek túlnyomó része magyar anyanyelvű, utánuk következnek a szlovák, ukrán és a német katolikusok.

Az elvándorlás sajnos igen nagy mértékű. Megélhetési problémák miatt sokan keresnek munkát Magyarországon, Németországban, vagy még nyugatabbra. Aki állást talált, az már nehezen fog visszajönni a munkanélküliségbe, létbizonytalanságba. Sok fiatal megy tanulni Magyarországra, ők is szívesebben maradnak az ott megszokott körülmények között, és nehéz őket hazahívni, ahol a fiatal értelmiségiekre is a munkanélküliség vár.

Milyen a papi ellátottság az új kárpátaljai egyházmegyeben? Milyen volt és hogyan alakult a papi és szerzetesi hivatások száma?

A június 29-én felszentelt két ünnisséssel együtt jelenleg 8 kárpátaljai születésű pap működik egyházmegyeinkben. A többi 22 Magyarországról és Szlovákiából érkezett missziós munkába. Valamennyien több egyházközséget látnak el, sokszor elég nagy területen kell a hívek szolgálatára állniuk. Az első papszentelés majdnem 50 év után 1993-ban volt, utána 1998-tól folyamatosan, minden évben egy helyi pappal lett gazdagabb egyházmegyeink. Az idei év nagy öröme volt, hogy két új papot szentelhettem, valamint két diakónust is. Ez azt jelenti, hogy valószínűleg jövőre két új papunk lesz. A kispapok száma is öröndetesen emelkedik, de még hosszú évekbe telik, amíg a paphiány megoldódik. Nem egyszer én megyek helyettesíteni, amikor valamelyik pap komolyan megbetegszik, mert a többi atya is megy négy helyre misézni.

A szerzetesi hivatások száma egyre növekszik; ukrán nyelvű testvéreinknél nagyon magas ez a szám, főleg a női rendekben. Azonban magyar anyanyelvű fiatalok is tanulnak szép számmal a magyarországi rendházakban. Remélhetőleg mindannyian visszajöhetnek szülőföldjükre, ahol oly nagy szükség van rájuk. Kispapjaink, akik szintén jobbára Magyarországon tanulnak, mind visszatértek vagy vissza akarnak térni, hogy Kárpátalján szolgálják a híveket.

Milyen egyházmegyei intézmények segítik az új püspökség életét: iskolák, ifjúság, karitász, öreggondozás, szerzetesrendek stb.?

Kárpátalján szépen kiépült a karitás szervezete, egyházmegyei karitásunk koordinálja a helyi szervezetek működését. Terveink között szerepel idősök otthona is. Működnek családi típusú árvaházaink, Ungváron nemrég ifjúsági központ létesült. Ingyenkonyhák is üzemelnek, ahol számos rászoruló család, gye-

rek, időse ember kap meleg ebédet. Több helyen szépen működik a cigánypassztoráció. Munkácson múlt tanévben elindult a magyar nyelvű katolikus líceum is, ahol egész Kárpátaljáról tanulnak fiatalok, akiket két kollégiumunkban helyezünk el. A katolikus líceum államilag elismert érettségit ad, azonkívül az ukrainai tanítási rendszerhez igazodik, ezzel a fiatalok helybeli továbbtanulását szolgálja, s reményeink szerint csökkenteni fogja az elvándorlást. A szerzetesrendek az itt felsoroltakban nagy szerepet vállalnak.

Milyen nehézségekkel kell megbirkózni az új evangelizálás terén? Milyenek az anyagi feltételek az új egyházmegye megszervezéséhez, a lelkipásztori munka biztosítására, intézmények fenntartására? A fordulat után visszakapta-e az egyház épületeit, plébániáit, intézményeit? Van-e állami támogatás?

Sok intézményünket visszakaptuk már, azonban sokat csak visszavásárolni tudunk. Ungváron, egyik legnagyobb helyünkön szinte semmit nem kaptunk még vissza.

Hogyan illeszkedik az új egyházmegye az ukrán egyházba? Hogyan fogadták a kárpátaljai magyar püspökség megalakulását: az ukrán katolikus egyház, az ukrán ortodox egyház, az állam? Milyen az együttműködés a többi egyházakkal, egyházi közösségekkel (felekezetek, szekták!)?

A Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye most már az ukrainai katolikus egyházmegyek sorába lépett, s a lembergi érsekség alá tartozik. A katolikus testvérek örömmel fogadták az apostoli kormányzóság egyházmegyei rangra való emelését, a pravoszláv egyház pedig sem negatívan, sem pozitívan nem reagált rá. Tudjuk, hogy az oroszországi egyházmegyek megalakításakor milyen hevesen tiltakozott az ottani pravoszláv egyház, így külön örülök, hogy nálunk nem került sor ilyen fájdalmas eseményekre.

Melyek Püspök Atya legnagyobb lelkipásztori és anyagi gondjai? Hogyan segíthetik a kárpátaljai egyház életét az anyaországi és a külföldi, főleg a Nyugati szétszórtságban élő magyarok?

A jó szándékú embereknek köszönhetően fejlődik egyházmegyeink, mivel, mint említettem, állami támogatást nem kapunk. Az a véleményem, hogy a nagy szegénység ellenére elsősorban nem anyagi, hanem lelki segítségre van szükségünk. Kevés az olyan ember, aki vállalja valaminek a megszervezését, egyházi programokban vagy intézmények működésében a tevékeny résztvételt. Papjainkra ezért is nehezedik nagy teher, mert saját teendőiken kívül sok olyan munkát kell vállalniuk, melyeket más országokban laikusok végeznek. Még nem szokták meg az itteni emberek az önálló szervezést, felelősségvállalást, hiszen ötven éve egészen másra nevelte őket az állam. Lassan változik ez is.

Mivel azonban minden tevékenységhez pénzre is van szükség, nagy segítség, hogy más országok katolikusai és más jó szándékú emberei anyagilag támogatnak minket. Ebből tudunk ifjúsági találkozókat szervezni, zarándoklatra menni, nyári táborokat rendezni, templomokat építeni, ill. renoválni... Magyarországi és németországi katolikusoktól kapjuk a legjelentősebb segítséget.

Lehet, hogy szokatlannul hangzik, mégis azt mondom: leginkább úgy tud segíteni, aki szeretne, hogy megérdeklődi, mire van leginkább szükségünk, és hogyan kell lebonolyítani a segítséget eljuttatását Kárpátaljára. Sok jóindulatú, lelkes ember próbál a saját feje szerint segíteni nekünk, amiből sok bonyodalom és kellemetlenség származik, s ráadásul hiába fáradoz, mert a törvények vagy az itteni helyzet miatt nem tudjuk hasznosítani ajándékát.

Ha valaki segítségünkre kíván lenni, a püspökség bankszámláján keresztül teheti meg: Prominvest Bank, Euro-számlaszám: 26009301236088/978, „blahodij-nij vneszok” (vagyis „jótékonyasági adomány”) megjelöléssel. Azonban ezt is érdemes előre egyeztetni a püspökséggel. Ami segítséget eddig kaptam, még egyszer köszönöm. E segítség nélkül nem tudnánk előre lépni.

Köszönöm a beszélgetést.

Madridi levél

CSALÁDALAPÍTÁS?

El Espinar 6.000 lelket számláló község a Madriddal határos Segovia tartományban. (Nyaranta ugyan a lakosok száma 15.000-re szokott emelkedni.) Ritkán emlegetik, most azonban nevével voltak tele a kommunikációs eszközök: plébánosa, a 48 éves Valentin Bravo, örökre fogadott egy fiút. A gyerek nyolc éves, Alexej Gromiko a tiszteség neve, - a községeren mindenki Alosának ismeri, - és fehérorosz (magyarul belorusz) születésű.

Sok ukrán és fehérorosz gyerek jött nyaralni Spanyolországba a csernobili katasztrófa által különösen sújtott területekről. Közűk volt Alosa is, egy meglehetősen vad gyerek. Alig beszélt, nem írt-olvasott, nem ismerte a színeket, viszont könnyen rúgott és harapott. Egyszerű kancsalságban is szenvedett s ennek kezelése, továbbá tanulmányai érdekében engedélyezték a spanyol és a külföldi hatóságok, hogy tartózkodását egy évre emeljék s ne kelljen két hónap múltán szülőföldjére visszatérnie. Alosát a plébános gondozta és így megszerette, hogy kész volt őt örökre fogadni. A dolog nem bizonyult könnyűnek, már csak azért sem, mert Spanyolország és a Belorusz Köztársaság között még nincs diplomáciai kapcsolat. De ki kellett kérni az egyházi hatóságok jóváhagyását is. A segoviai megyéspüspök nem emelt kifogást. Így aztán több utazás és rengeteg papírmunka után Alosa a plébánost törvényesen „papának” hívhatja.

Hazatérésről a gyerek hallani sem akar, ami érthető is: nem vonzó az emlékei. Kezdei, vad magatartását ő maga így magyarázta: „Azt hittem, olyanok vagyatok, mint a többiek.” Résztettekbe nem bocsátkozott, de mindenki megértette, hogy „a lért való küzdelemre” utalt az árvaházakban. Most vidám, közlékeny, szorgalmas és boldog.

A sajtot azonban elsősorban nem ez érdekelte, hanem az, „hogyan lehet papból papa?” Mennyire egyeztethető össze az ilyen „családalapítás” a cölibátussal, a követelménnyel, hogy a pap teljesen, „egész szívvel” az Isten és embertársai szolgálatában álljon? Idézték szent Pál levelét a korintusiakhoz, Szent Ágostont, Aquinói Tamást... A vélemények természetes megoszlottak, - mikor nem oszlanak meg? - bár megállapították, hogy a kánonjog nem tiltja a papok általi örökbe fogadást, ha eddig nem is volt „divat”. Aztán kiderült, hogy a közelmúltban akadt rá más példa is: Peruban egy a Béke Hírnökeivel dolgozó spanyol pap, „Rafael atya” két éve örökbe fogadott egy elhagyott kislányt, s a szervezet szerint hasonló gondlattal foglalkozik El Salvadorban egy püspök is.

Mint valaki írta, Valentin Bravo és a többiek most kétszeresen „atyák”: mint pap és mint egy kis család feje, s megismérik mindazt az örömet és gondot, amit apának lenni jelent. S ezért biztosan nem szűnnek meg „jó papnak” lenni. A derek plébános csak egy dologba unt már bele: hallani sem akar sajtó- és tv-interjúkról.

Rónai Zoltán

EUROPÁI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

A PÁPA LATIN-AMERIKÁBAN

II. János Pál pápa gyenge egészségi állapota ellenére a nyárón közép-amerikai körutát tett, amelynek legkiemelkedőbb eseménye egy hittérítő szerzetes szenté avatása volt. Guatemala fővárosában, közel egy millió, zömében indián hívő jelenlétében a szentek sorába emelte Pedro de San José de Betancurt, aki 23 évesen 1642-ben a Kanári Szigetéről érkezett Közép-Amerikába, hogy életét a betegpótlásnak és a szegények oktatásának szentelje. A maják és rabszolgák körében megalapította az iskolai rend körházát és 1667-ben bekövetkezett haláláig szolgálta az elcsatoltakat. A szenté avatásán részt vett a vendégül Guatemala elnöke mellett a honfoglaló, a salvadori, a nicaraguai, a Costa-ricai és a panamai államfő, valamint a térség számos püspöke is. A pápa a szertartáson indián-minutáló díszített püspöki főveget viselt. Kijelentette, hogy Pedro de San José de Betancurt tevékenysége ma is példaként szolgál a társadalom számára. A Szentatyá kidomborította, hogy a szerzetesi mély vallási meggyőződése vezérelte emberitársai, kiváltságosok elcsatolását és elnyomottak szolgálatára. A felebaráti szeretete ma is követendő példaként kiváltságosok a Latin-Amerikában oly nagyszámú utcagyerekek, elhagyott feleségek, magatehetetlen öregek, valamint a nyomorúságos lakói és a bűncselekmények áldozatai felkarolására.

A pápa beszédében a szent politikai jellegű örökségére is rámutatott és hangsúlyozta, hogy fokozottabb mértékben kell törekedni az emberi méltóság tisztelgésben tartására és az emberi jogok csorbítatlan szavatolására. Ezzel a kijelentéssel utalt a Guatemalában és a környező országokban uralkodó diktatórikus állapotokra. Latin-amerikai körútjának utolsó állomásán Mexikó fővárosában is tisztezes tömegek üdvözölték a Szentatyát. A guadaluppei Szűzanyáról elnevezett székesegyházban a pápa boldogdát avatott két mexikói indiánt. Mexikó-városban is sikra szállt az indiánok nyelvi és kulturális hagyományainak védelmében. A boldogdát avatás szertartását indiánok ősi táncok és énekek bemutatásával tették emlékeztetővé a Szentatyá számára is.

Vincze András

Gyermekeknek

A NAPRAFORGÓ

A mező tele volt szép virágokkal. Sok méz volt bennük, amelyet a kis méhecskéknek szántak, de sehogy sem tudtak odaajándékozni nekik. Nem tudtak ki-nyitni, kiáruklukozni. Fejcskéiket búsan lehorgasztották és szomorúak voltak a méhecskékkal együtt. Mit tehettek?

Végül megpillantottak egy szép nagy sárga virágot. Ez nem volt szomorú. Nem lógatta fejét. Szépen nevetgált nagy sárga szirmaival. Az égre nézett. Követte a napot. Szívta melegét. A Napra tekintett, reggel, délen és este. Követte és élvezte a Nap sugarait. Napraforgó volt a neve. A méhecskék is nagyon szerették, hisz tőle

kapták a finom édes mézet, amit aztán elraktároztak kaptáraikba télre. Elhíresztelték a réten, hogy milyen jó a Napraforgó.

A sok kis tarka mezei virág el is határozta, hogy ezentúl a nap felé fordul, mint a Napraforgó. Úgy is történt. Szirmaik kinyitlák. Nevetett a szívük, meleg volt a lelkiük, és finom mézet varázslottak a méhecskéknél. A Nap, az élet forrása meg csak nevetett örömben.

Mi is szeretettel ajándékozzuk meg a világot, ha a jó Isten felé irányítjuk tekintetünket, követjük Istent, az élet forrását.

Dr. Benkovicz Mária

Fiatloknak

A SZERETET KULCSA

Valakitől kulcsot kapni lakásához, autójához, íróasztalának fiókjához a végtelen bizalom jele. Kulcsosomó. Csak nézzünk a saját kulcsainkra. Már a gondolat is hajmeresztő: mi lenne, ha elveszne...? Ideges kapkodás, keresgélés, zárt ajtók, fiókok, el nem végzett feladatuk...

A kulcs hatalmat, birtoklást is jelent. Nyitott ajtókat, amik hívogatók, kedvességgel, vendégszeretettel, de zárt ajtókat, kapukat is, amik védenek, de másokat kizárva magányossá is tehetnek.

„Neked adom a mennyek országa kulcsait” – szól Jézus Péter apostolhoz. Szeretetének, végtelen bizalmának megnyilvánulása ez. Eddig ő, Jézus birtokolta Dávid kulcsait (Jel 3, 7). Nála van a messiasz ország minden hatalma, s ezt a hatalmat adja át Péternek, hogy az ő tekintélyével zárja vagy nyissa az örök élet kapuját a lelkek előtt...

De sokféle kulcs is van... Kicsi, valamilyen titkos rekeszt nyit, vagy hatalmas, súlyos várkaput feltáró. Francia-kulcs, bár ne lenne tolvajkulcs, titkosítás, rejtvény titkát feltáró kulcs... És van még

Miklós-házy Attila püspök

IFJÚSÁGI VILÁGTALÁLKOZÓ TORONTÓBAN

2002. július 18-28.

1984-ben II. János Pál pápa elhatározta, hogy minden évben világtalálkozóra hívja meg a világ katolikus fiataljait, mégpedig úgy, hogy minden 2-3 évben a világ különböző pontjait gyűljenek össze, a közbeeső években pedig Virágvasárnap talákozózzanak Rómában. 1985. március 31-én Dilecti Amici kezdetű apostoli levelében megalapozta ezt az elhatározását és azóta folyamatosan megvalósultak a Világtalálkozók.

A torontói a katolikus ifjúság 17. Világtalálkozója. Ezek a Világtalálkozók, az Eucharisztikus Kongresszusok mintájára, mintegy „Statio Orbis”-t jelentenek a fiatalságnak, de ugyanakkor alkalmat is, hogy a világ ifjúsága megismerje egymást, vagyis találkozzanak egymással.

A torontói talákozót 2000-ben, a római talákozó alkalmával jelölték ki a pápa. Miért választotta a Szentatyá éppen Torontót? Hiszen már járt Kanadában kétszer is, 1984-ben egy 2-hetes látogatás alatt bejárta egész Kanadát, 1987-ben pedig rövid látogatást tett az indiánoknál, amit előző alkalommal nem tudott megtenni a sűrű köd miatt. Torontónak a neve a hűron-indiánok nyelvén „talákozóhely”-et jelent. Manapság Torontó a kanadai Ontariótartománynak a székvárosa, 1703-ban alapították, és 2 és fél millió lakosa van, akik mindenféle nemzetiségűből tevődnek össze, tehát kozmopolita város. Torontó római katolikus főegyházmegyéje természetesen nemcsak Torontó városát foglalja magában, hanem több mint 5 millió lakost, akik közül 35% katolikus (1 millió 800 ezer). 222 plébániája van. Vasárnaponként legalább 30 különböző nyelven van szentmise és prédikáció. Torontó bíboros-érseke jelenleg Aloysius Ambrozic, szlovén származású, aki menekültként érkezett ide családjával 1948-ban. Van Torontóban a katolikus ukránoknak is eparkijuk (egyházmegye), kb. 40 ezer hívővel. Ezeknek a püspöke Cornelius Pasichny, OSBM.

Az előző találkozókon nagy számban vettek részt a fiatalok. Hogy csak néhányat említsünk: Manilában 4 millió, Párizsban 1 millió, a római Szentévbén 2 millió fiatal részvételét számították meg. Torontó nem számíthatott ennyi résztvevőre egyrészt a nagy távolság és időltöltés miatt, másrészt az újonnan bevezetett biztonsági szabályok miatt. Mégis az eredmény felülmúlta a

várakozást, mert ugyan kevesen regisztráltak előre (és így a bevétel nem tudja fedezni a szükséges kiadásokat), de a szombati viglán a szentmise elő ellenére fél-millió, a vasárnapi szentmise pedig 800.000 ember vett részt.

2001 Virágvasárnapján a Szentatyá Rómában a Szent Péter téren átadta a torontói fiatalok küldöttségének a hagyományos záradékokat, július 25-én kelt írásbeli tizenetében pedig kijelölte a torontói Talákozó mottóját: „Ti vagytok a föld sója...Ti vagytok a világ világossága...”.

A záradékok-kereszt már 1985 óta használatban van. Egyszerű fagerendából van ácsolva, 3,80 méter magas, 1,75 méter széles, és 31 köb súlyos. Ez a kereszt repülővel érkezett meg Ottawába, Kanada fővárosába 2001. június 9-én, hogy aztán egy éven át keresztül-kasul járja az országot előkészítésképpen a Világtalákozóra. Akárcsak az olimpián láng, a kereszt végighordozása az országban felhívja a figyelmet a közelgő eseményre és csodálatos módon fellelkesítette a fiatalokat, idősöket egyaránt. A fiatalok keresztet egymással, hogy hordozhassák a keresztet a vállukon, és látni lehetett az arcukon, hogy ez nem csupán érdekes tapasztalat számukra, hanem mely meggyőződésből fakadó kifejezése hitüknek, mely a kereszt titkát helyezi a központba. Jóllehet a Talákozót és a kereszt-pozíciót fiataloknak hirdették meg (16-35 év közöttieknek), az idősebb nemzedék is legalább érinteni akarta mindenféle keresztény hitüknek ezt a jelképét. A záradékok-kereszt 72 egyházmegyéjé járt be Kanadában, 42.000 km-t tett meg repülőn, vonaton, autón, hajón, csónakon, kutyaszánon, de főképpen lábon hordták a fiatalok 350 városban, községben keresztül. Az Atlanti Óceántól a Csendes Óceánig és az Északi Tengerig vitték lelkesen a keresztet, melyhez a keresztesség alkalmával kötelezték el magukat a fiatalok. Végül is Montrealtól Torontóig 545 km-en keresztül gyalog vitték a keresztet a Világtalákozó színhelyére, s mindenütt áhitattal telt hívek fogadták és ünnepelték a halálán győzelmet arató jelképet. Erdekes volt az eléggé közömbös vagy éppen ellenséges sajtó és egyéb média reakciója: egészen elbűvölte őket a fiatalságnak ez a spontán reakciója.

A fiatalok már július 18-tól kezdtek megérkezni Kanadába, hogy az ország különböző részén ismerkedjenek meg a környezettel és a kanadai fiatalokkal. Majdnem mindegyik egyházmegye vállalkozott arra, hogy néhány száz fiatal par napra elhelyezzen és megmutassa nekik a környéküket. Melbourne-ből (Ausztrália) pl. 2.000 fiatal jött, de ok előbb megálltak Mexikóban, aztán Torontóba és Quebec-be indultak, mielőtt Torontóba jöttek volna. (Volt közöttük két magyar is!). A magyar záradékoknak kb. a fele Montreal-ban szállt le a repülőről és egy részük az ottani Magyarok Nagyszonsznya plébániáján kapott szállást és ellátást, míg a többiek a Chemin Neuf szervezet gondoskodását élvezték. Ők együtt jöttek autóbusszal Torontóba.

A Szentatyá július 23-án, kedden délután érkezett a torontói repülőtérre egy Alitalia géppel. Néhány száz kivalazított személy várt rá az egyik hangárban, közöttük Kanada miniszterelnöke, Ontarió miniszterelnöke, Torontó polgármestere, és természetesen az egyházi vezetők, Bishop Berthelet, a kanadai püspöki konferencia jelenlegi elnöke, Ambrozic bíboros, torontói érsek, valamint Turcott bíboros, Montreal érseke. Minden nagy meglepetésre a pápa gyalog jött le a repülőgépről 19 lépcsőn keresztül, csak a karfába kapaszkodva, ahelyett hogy használta volna a külön előkészített lift-szerkezetet. Majd ezzel a gesztussal megnyerte mindenki tetszését, mert akaratereje felülmúlta testi gyengeségét. Különösen a fiataloknak tetszett ez a magatartása. A pápa néhány szóval üdvözölte a megjelenteket, különösen a fiatalokat, akik a jövőt képviselik, s most összejöttek, hogy együtt kötelezzék el magukat a békének, szolidaritásnak Jézus Krisztusban. A pápa Kanadát az emberiség gazdag leteleményesének nevezte, ahol az élet lényeges értékeit komolyan veszik, és az igazi boldogságra törekcsenek. Rövid hivatalos fogadás után, a pápa helikopteren a kb. 100 km-re fekvő Simcoe-tonak Strawberry szigetére ment, ahol a bazilika szerzeteseknek villáján töltött egy-két napot, hogy kipihenje az utazás fáradalmait. Igaz, hogy közben motorcsónakkal körbe járta a tavat, és pénteken ebédre fogadta a kanadai fiatalokat egy küldöttség, amikor is kötetlenül elbeszélgetett velük.

Még július 23-án, kedden délután a Kiállítási Park-ban Ambrozic torontói érsek celebrálta a Talákozó megnyitó szentmiséjét. Homilájában a bíboros üdvözölte a világ minden részéből ideérkezett záradékokat, és felhívta a figyelmet, hogy Jézus Krisztus, Isten és ember, az emberiség központja kell legyen, és a mi feladatunk az, hogy Véle éljünk és Rá hallgassunk. Csak így tudjuk majd Isten szeretetét közvetíteni a világnak, amelynél élünk, és csak így tudunk számot adni a mi reményességünkről a jövőt illetően.

Szerdán, csütörtökön és pénteken a program katekizis és szórakozás volt. A fiatalokat vagy családoknál helyezték el, vagy iskolákban hálósákokon aludtak, étkeztetésükről pedig vagy a plébániák gondoskodtak, vagy pedig a Kiállítási Park-ban lehetett felvenni a szendvicseket. A magyar záradékok (amint említett

tem) Montrealból autóbusszal érkeztek meg kedden este kb. 140-en, közöttük Gyulay püspök atyával és 9 pappal. Ők nagyrészt családoknál találtak szállást, vagy pedig a Szent Erzsébet magyar plébánia iskolatermeiben találtak fekvőhelyt maguknak. Itt kell megemlíteni, hogy a plébánia hívei, férfiak és különösen az asszonyok kitettek magukért, amikor a sok éhes fiatal igények kielégíteni bőséges finom magyar éleddel. Kis nehézséget okoztak azok a záradékok, akik nem a hivatalos jelentkezéseken keresztül jelentek meg a plébánián, de ezeket is sikerült elhelyezni és ezek sem maradtak éhesek. Hiába, a záradékok-életnek is megvannak a maga nehézségei és áldozat-hozatalai!

Ezen a három napon délelőtti 13 templomban katekizésre gyűltek össze a fiatalok. A katekizéseket a Talákozóra érkezett kb. 500 püspök tartotta különböző nyelveken. A magyarok számára a Szent Erzsébet templomban. Kedden és szerdán Gyulay püspök atya beszélt a fiataloknak arról, hogy miként váljunk a „föld sójává” és a „világ világosságává”, majd pénteken Miklós-házy püspök beszélt a jó Istennel és egymással való kiengesztelődésükről, ami a keresztény apostoli munka feltétele. Mint minden záradékokat alkalmával, úgy itt is volt alkalom a szentgyónásra, vagyis a kiengesztelődés szentségének ünneplésére vagy a nemzetiégi plébániának, vagy pedig az Ontarió-tó partján lévő ligetben, ahol a fák között több mint 200 pap volt elérhető a gyónatósághoz. Nagyon illően ezt a parkot a „Duc in altum!” „Evez a mélyre!” parknak nevezték el. Délutánonként a fiatalok a várossal ismerkedtek, látogatván a különböző nép-csoportok szórakoztató programjait, vagy pedig el-mehettek a kb. 200 km-re fekvő Kanadai Mártírok kegyhelyére, esetleg a Niagara vízesést látogatták meg.

A Szentatyá a szerdai napot pihenéssel töltötte az „Eper-szigeten”, de csütörtökön délután helikopter hozta be őt a városba, a Kiállítási Park-ba, ahol a fiatalok első alkalommal találkozhattak vele. Kb. 200.000 fiatal volt jelen 172 országból. Oriási lelkesedéssel fogadták az idős, rokkant pápát, aki bottal sántikálva jelent meg a színpadon a tó partján a szabad ég alatt. Huncutul mosolyogva mondogatta a fiatal záradékoknak, hogy a „pápa ugyan idős, de szívében fiatal”. Aztán buzdította őket, hogy Krisztus számí rájuk az üdvösség-történet folyamán. A fiatalság lelkesedése kell, hogy tovább hirdesse az üdvösség örömeit a 3. évezredben. És amikor a fiatalok különböző nyelveken kiáltották, hogy „John Paul, we you”, vagyis „Második János Pál, mi szeretünk téged”, ő visszakibált nekik erőteljes hangon, hogy „János Pál is szeret titeket”. A pápa elismerte, hogy a fiatalok boldogság után szomjaznak, amire az egyetlen válasz az, hogy csak Jézus elégítheti ki szomjúságukat. Ezért Benne kell bízniuk. Csak Véle tudunk győzni és örömlünkkel elérni. Krisztus a győzelem útja. Ebben a percben aztán körmenetben behozták a fiatalok a záradékok-keresztet és felállították a színpad közepén.

A pénteki nap a bűnbánatra és bűnbocsánatra volt szánva, ezért mindenkinek alkalma nyílt a szentgyónás elvégzésére. Este pedig következett a Keresztút a városnak legesebb és leg-tágasabb utcáján, az University Avenue-n, a Városházától indulva egészen a Parlamentig és a Nemzeti Múzeumig. Művészeti egyszerűséggel és meghiúsult mélységgel rendezték meg az eseményt. (A Szentatyá nem volt ezen jelen, hanem a szigeti pihenője alatt televízió nézte végig az egészet, amely tulajdonképpen az ő szövegére épült). Az Oriási tömeg nem jarta végig a stációkat, melyek 14 helyen az utca mentén, színpadokon játszódtak le, hanem végig álltak az eseményt és nagy televíziós képernyőkön szemlélhették a jeleneteket, melyet a hangszórók erős hangja kísért két nyelven, angolul és francián. Csupán egy kis csoport: a szereplők, akiket nem hivatalosan fiatalokból választottak ki, a záradékok-keresztet vállukon hordozó fiatalok, és három bíboros jarta végig a 14 stációt. A jelenetek meg-rázók és imádságra hangolók voltak. A szereplők maguk nem beszéltek, viszont kifejezésekkel nagyon meghatóan átélték a tragikus eseményeket. Különösen a Máriával való találkozás volt megkapó, meg Cyrene Simon, aki egy to-lószékben ülő mozgás-sérült fiatal jelentett meg, és ő segítette Jézusnak hordozni a keresztet. A Golgota központi jelenetét az Országház előtt zajlottak le, művészi megvilágításban lehetett követni a keresztre-feszítés mozzanatait, amikor valóban magasra emelték a keresztfát erősített Krisztust. Aztán leemelték onnan és hordágyon vitték tovább a Múzeum elé, ahol a Százanya ölébe helyezték, majd a barlang-sírba temették el a testét. A kb. 3 órán át tartó megrázó eseményt Stafford bíboros szavai zárták le, aki a fel-támadásra utalt és áldásával bocsátotta el az éjszakába az Oriási tömeget.

Szombaton reggel a különböző plébánia-templomokban szentmiséilek indították el a záradékokat az esti Viglára vagyis virárrázásra a Downsville repülőtérre. Ezen kb. 600.000 fiatal vett részt, hálósákokkal felszerelve, mert az egész éjszakát ott szándékoztak töltöni imádsággal, énekléssel és egy kis alvással is, annak ellenére, hogy az eső kissé megzavarta őket. A Szentatyá szombat reggel helikopterrel ismét bejött a városba és a Szent József nővéreknek Morrow

Pál atya

Parkban levő anyaházában kapott szobát a nővérek nagy örömére. Itt fogadta szombatán délelőtt a királynő kanadai képviselőjét (Governor General), és a miniszterelnököt feleségével együtt. Délben a kanadai püspököket látta vendégül a konvent ebédlőjében, és csak este fél nyolc körül érkezett meg ismét helikopterrel a Downsview repülőtérre, hogy részt vegyen legalább a Vigilia kezdetén. A fiatalok ismét lelkesedéssel fogadták a Pápamobil-on körben járó pápát, aki egészen frissnek látszott. Az Ige liturgiája alkalmával a pápa megemlékezett arról, hogy szülővárosában, Wadowice-ben most tartják a Fiatalok Fórumát, és televízió révén ők is részt vesznek ezen a virrasztáson. Aztán szöveg-éneklése közepette behozták ismét a zarándok-keresztet és felállították az oltár közepén, amely amúgy is egy nagy keresztrel nyúlt az ég felé. A pápa azzal kezdte beszédét, hogy szöveg-ük szemünket Jézusra és kérjük őt, hogy tanítson meg minket imádkozni. Mivel a felolvasott evangélium szövege a 8 boldogságról szól, erre reflektált a Szentatyja is, aztán kifejtette, hogy az Ifjúsági Világatlakozónak az a célja, hogy a fiatalok együtt találkozzanak az Úr Jézussal, aki mindig fiatal marad. Tőle tanuljuk meg, hogyan kell imádkozni és hogyan kell az evangéliumot, a Jó Hírt, másoknak tovább adni. Kérte az ifjúságot, hogy legyenek elkötelezett keresztény tanúi Krisztusnak és hirdessék a világnak azt a boldogságot, amit ők találta ki az Úr Jézusban. Fellette a drámai kérdést is nekik: Mi vár ránk a jövőben? Milyen alapokra akarjátok építeni a jövőt? Arra, amit a világ hirdet, vagyis a profita, morális érték nélküli világnézetre, rövid-lejártaú érzerki örömlökre, gyorsan ellanó divat-höbortokra, az ösztönök illúziójára? Vagy pedig Krisztusra, aki a szegletök, a hűséges barát, aki sohasem mond le rólunk és sohasem hagy minket egyedül. Ez tehát a választás, ami előtt a mai fiatalok áll. Remélünk, hogy egy új civilizációban, mely szabadságot és békét kínál. „Isten országát kell építenetek az emberiség világában. Nektek kell megteremteni itt a földön a szeretet civilizációját. Isten a világosság, de a keresztesség által ti is az vagytok, tehát terjesztetek ki ezt a fényt, mint a „világosságának gyermekei. Ti vagytok most a világ világossága. Ne várjátok arra, amíg öregek lesztek! Beszéljétek mindenkinek, hogy milyen szép is a krisztusi élet! Mutassátok meg a világnak a szeretet arculatát!” A Szentatyja ezután ismét visszament szállására pihenni és csak másnap reggel jött vissza a záró szentmise ünneplésére. A fiatalok azonban az egész éjszákát virrasztásban töltötték a repülőtérén.

Vasnap, július 28-án délelőtt a Szentatyja megérkezett helikopterrel a repülőtérre, és a Pápamobil-on végigjárt a lelkes tömeget. A számítások szerint kb. 800.000 ember vett részt ezen a szentmisén, amit természetesen a televízió is élőben közvetített és a távolállók is követni tudták hatalmas képernyők révén. A szentmisén a pápával koncelebrált kb. 500 püspök és majdnem 1000 pap a világ minden részéről. Hatalmas kórusok énekei követték a szentmise ünneplését. Az evangélium a Találkozó motívójáról szól: „Ti vagytok a föld sója... Ti vagytok a világ világossága...”. A Szentatyja homíliája is erről szól. (Mihelyt a pápa elkezdte a szentbeszédet, a nap is ki-sütött!). Elmondta, hogy az első tanítványoknak is ezzel a választással kellett szembesüznük: élet vagy halál, igazság vagy hazugság. „Jézus világosságot kínál, a világ pedig valami más: hamis illúzió, a boldogság paródiája. A legnagyobb szemfényvesztés az, amikor olyan életet hirdet, amiből Isten és az erkölcsi igazságok teljesen ki vannak zárva. Választanunk kell e két út között. „Uram, hová menjünk?” Jézus minden fiatalnak bensőséges barátja, az élet igéjét birtokolja. A világ manapság kétségbeesetten hiányolja az ilyen barátságot és szolidaritást, sóvárog az után, hogy Isten szeretete megérintse és meggyógyítsa, vágyakozik tanúkra, akik tanúságot tesznek Jézusról, vár rátkot, hogy ti ezt megvalósítsátok. A só arra való, hogy megörizze és életben tartsa Jézus Krisztus jelenlétét, különösen az Eukarisztia révén. A só ízetessé teszi és feljavitja az edelt, ízetessé teszi az emberi történelmet is. Nektek kell a világot humánussá tenni! Aztán ti vagytok a világ világossága. A ti kicsiny, pisálkáló fényetek együtt az Egyházban megvilágítja a sötétség-be burkolt világot. Szeresd ezt a Jézust és az Ő egyházát. Annak ellenére, hogy manapság egy-néhány pap súlyosan megérett a egyház szent tisztaságát, a papoknak és szerzeteseknek túlnyomó többsége elkötelezett, áldozatos, nagy-lelté életet él és szolgálja Krisztus egyházát. Támogassátok őket. És ha az Úr Jézus téged is hív az Ő szolgálataira, akkor ne félj Őt követni, meg a keresztúton is. Legyetek tehát szentek, mint Kateri Tekakwitha, a kanadai indián leány, akit a Szentlélek vezetett a tökéletességre. A pápa imádkozik a fiataiságért, hogy ne féljenek hitteket megvallani, hogy az Evangéliumnak meggyőző tanúi legyenek, hogy a Boldogságoknak új népévé váljanak, hogy a földnek sója és a világnak világossága nyilvánuljon meg bennük. Mária, a mi édesanyánk őrizzen és vezessen benneteket!”

A szentmise végén a Szentatyja a hívekkel együtt elimádkozta az Urangyalát, és kihirdette, hogy a következő (Rómán kívüli) Ifjúsági Világatlakozó Kölnben lesz 2005-ben, ahol a hagyomány szerint a Három Napkeleti Bölcs ereklétét őrzik. A fiatalok könnyes szemű búcsú-köszöntése mellett elhagyta a pápa a pódiumot és felment, megint csak gyalog a 19 lépcsőn, arra a repülőgépre, amelyik őt most először Guatemala City-be viszi, majd július 31-én Mexico City-be.

Szamosi József

Ez a szüreti koszorú nem lesz valódi: mézes szőlőfürtökből, sárga-piros őszi lélekből fonva, színes pántlikákkal felcicomázva, amilyent hajdan szüreti felvonuláson fehér ruhás leányok viték rúdra akasztva végig a falun, amikor is az egész falu részt vett a szüreten. Ezt a mi szüreti koszorúnkat magyar költők nem hervadó verseiből kö-töttük, édes szüreti emlékekből s a magyar ős napfényes melabújából.

Régi feljegyzések szerint még előbb a templomba siettek hálaadásra a bő termésért, csak utána jött a felvonulás, és mentek ki a dologra. A munkában mindenki részt vett, lányok, asszonyok, fiatalok, öregek, sőt a gyerekek is ott lábatlankodtak. A fürtöket kis favörökbe, sajtárokba szedték, majd a putonyosok a szőlősorok közt járva gyűjtötték össze s vitték a prészházhoz, ahol hatalmas kádakba ömlesztették s kezdődött a „taposás”. Mind eközben vég nélkül folyt a tréfálkozás, egymás „ugratása”, udvarolgatás, a vidám nótázástól zengett a hegyoldal. Sötétedéskor bőséges, zsíros-boros vacsora után kezdődött az igazi mulatság. Persze nem hiányozhatott a cigánybanda sem s a táncos vigasság rendszerint hajnalig tartott.

Valójában nem is annyira munka volt a szüretelés, jórészt inkább szórakozás, mulatság, ha... ha a szőlőt nem verte el a jég, ha fagy, aszály vagy éppen a sok eső, esetleg a perenoszpóra tönkre nem tette a termést. Mert ilyen is előadódott nem is ritkán. No de most ne szomorkodjunk, hanem kivételesen - nem mint várhatnánk, a hegyaljai szüretrekre gondolunk, hanem elsősorban költészetünk révén, országosan elhíresült két szüretre fordítjuk a szót.

1. Badacsony, Anno 1795.

Ebben az évben, a napokig tartó szüreti mulatságon ismerkedett meg Kisfaludy Sándor a 19 éves szép Szegedy Rózával. A szép, okos és gazdag leány, aki mellesleg verseket írt és hárfázott, elbűvölte az akkor még Bécsben testőrként szolgáló költőt. Mert Kisfaludyt a badacsonyi szüret tette költővé, a költészet meg Szegedy Róza nevét halhattatanná. Az egykor oly páratlanul népszerű Kisfaludy költészetéből s kivált ódivatú regéiből - mondják - mint régtől lezárt szobából az avas múlt sága árad a mai olvasó felé. Csak az igazán verskedvelő érzi, hogy a doh-szag mást is őriz, ha mást nem: birsalma vagy levendula illatot. Lám, amikor a költő a badacsonyi szüretéről énekel, verse egyszerűen megteik eleven életet, mozgással, színnel s az érzékes szint kicsordulnak a tánclejtésű sorokból.

*Bő, víg s népes volt Badacsony
Az akkori szüretben:
Mozgott, hangzott az egész hegy
Fenn és alatt, kinn és benn.
Urai és asszonyági
Veszprém-, Somogy-, Zalának,
Ifjai és leányai
Mindnyáján ott valának.*

*Durrogatnak a mozsarak,
Hogy a bércek ropogtak,
Kongtak még az üres hordók,
Az ostorok pattogtak;
Harsogtak a tárogatok,
A hegedűk zengének,
Szólt a duda, tapsolt a tánc
S a sarkantyúk pengének...*
(A Csobánc-ból)

És milyen szemléletes, eleven Szegedy Rózsika táncia:

OKTÓBERI SZÜRETI KOSZORÚ

*Úgy lebegett ő szüretkor
A táncolók sorában,
Mint a Zephír szürkületkor
A rét széle-hosszában.
Mely nemes volt mozdulása,
Mely felséges lépése,
Mely gömbölyű fordulása,
Milyen könnyű lejtése;
Teli keble mint pihegett, -
Rózsaszája mint lihegett,
Hajh! Midőn így táncola,
Mennyi szívét láncola!*

*Édes, kinos emlékezet,
Óh Badacsony szürete!
Mulatságos gyülekezett,
Te rabágom kezdete!
Ott tudtam meg, ki légyen ő,
S mi légyen a szerelem;
Amor nyila miként seböz,
S mi az édes gyötrelmem...*
(A kesergő szerelem-ből)

Egy régi badacsonyi szüret és egy halhatatlan szerelem szövődése 1795-ben. Azóta olyan varázslatos a badacsonyi ősz: a költészet aranypora száll fölötte.

2. Főti szüret 1843. október 5-én.

Színhely Fáy András szőlője. A magyar szüretkor sorában méltán híresedtek el a főti szüretre. Mondjuk az okát? - Mert azokon olyan vendégsereg gyűlt össze Fáy András borházában, amilyent sem azelőtt, sem azután nem látott szüret. Ismerjük a meghívottak névsorát is, sommásan mondatjuk, hogy azon a reformkori Magyarország színe-java megfordult. Vachott Sándorné emlékirataiból tudjuk, hogy a vendégek közé megvolt híva Kossuth Lajos feleségével, nővérével, sógornővel, mindig ott volt Deák Ferenc (kifogyhatatlannul mesélte józűt anekdotáit, még a komoly Bajzát is derűre hangolta), természetesen ott voltak Vörösmartyék, Szemere Pálék, időnként Czuczor Gergely, a festő Barabás Miklós s a szobrász Ferenczy is; ott nótázott Vörösmartyval Wesselényi Miklós s a mulatságon még ott táncolt az a Csapó Etelka (Vachott Sándorné nővére), a kinek fiatal sírjára Petőfi cipruslombjai borultak. Ezen a történelmi szüreten Deák Ferenc kérte föl Vörösmartyt, olvasná föl költeményét, a „Főti dal”-t, amely - a közhittel ellentétben - nem ekkor, hanem már az előző évben, 1842-ben készült, de csak itt kapott először nyilvánosságot. Ez a vers lefegyverzően bizonyítja a költő zsenialitását: a „Főti dal” egyszerű, alkalmi köszöntőnek készült, végül hatalmas hazafias ódává emelkedik. Példája annak is, hogy a magyar költő dikció sem Vörösmartyt előtti, de azóta sem szárnyalt magasabbra. „Fölfelé megy borban a gyöngy...” kezdődik, ahogyan a fennkölt, tiszta eszmék törnek ég felé, a többi, a silány, a köznapi maradjon csak alant a föld sárában. És milyen emelkedetten zendülnek meg a végső szakaszok:

*Bort megissza magyar ember,
Jól teszi;
Okkal-móddal meg nem árthat
A szesz.
Nagyot iszik a hazáért
S felszív:
Csakhogy egyszer tenne is már
Valamit.*

*Legyen minden óhajátunk
Szent ima,
S férfi-keblünk szent imáink
Temploma.
És ürtűrik a hazáért
E pohárt:*

*Egy pohár bor a hazáért
Meg nem árt.*

*.....
S vér, veríték vagy halál az,
Mit kíván,
Áldozatként rakjuk azt le
Zsámolyán,
Hogy mondhasuk csend - s viharban:
„Szent hazánk!
Megfizettünk mind, mivel csak
Tartozánk.”*

3. Régi és újabb szüreti versek

Nagyapáink, de inkább dédapáink emlékeztében úgy élt a szüret, ahogyan azt Lévy József ismert költeménye élénk idézi. Olyan ez a vers, mint egy régi természethű olajnyomat. Csak le kell róla fűjni a port, színei elevenűden ragyognak felénk, és a szereplők kilépnek a rámból. De ahogy időben napjainkhoz közeledünk, úgy marad el a versekből a jövedvű tréfa, az emlékek édes mustíze. Hová lettek a régi szüretre? A muzsikás táncos mulatságok? Ami megmaradt: öreg prészázak hűvös illata, lefoszdvű tréfa, a magyar ősz súlyos szomorúsága, amely árnyéket vet a szőlőhegyre. Valaki, egy hívatlan Szüretelő járál a hegyen, léptei alatt baljósan csörög az őszi avar, arra figyel a költő:

*Tort ülök az ellillant évek
Szőlőhegyén s vidáman buggyan
Torkomon a szüreti évek.*

*Ónos, csapó esőben ázom
S vörös-kék szőlőlevelekkel
Hajlő fejem megkoronázom.*

*Nézem a tépett venyigéket,
Hajtogatom részeg korszomat
S lassan, göggel magasra lépek.*

*A csúcson majd talán megállók,
Földhöz vágom a boros-korsót
S vidám jóéjszakát kívárok.*
(Ady Endre)

Következzék még Babits Mihály szonettje: Őszi pinczés - 1-ső vers, mely a Bor szellemének ébredését a Szőlő roncsaiból a Feltámadáshoz hasonlítja.

*A nap octáma most csorog;
piros levél a venyigén;
a prészáz felé megyek én;
a nagy kulcs zajjal megforog.*

*Csöndes a tanya, nincs dolog.
Szunyad a must a csömögén,
a pince tikkadt melegen
pihennek boldog óborok.*

*A sárga murci bugyborog;
ébred a must a csömögén,
mint Lélek a holt váz felett.*

*Ó pinceszáj, illatos kriptá!
Így leng a bús prészáz felett
a Feltámadás drága titka.*

Elmúlt a szüret... Vidám volt-e vagy szomorú: elmúlt. Csöndes a prészáz, a hordókból neszeze forr az újbó. Aludni készül a szőlőhegy, magára húzza hervadt levelek takaróját. Itt is, ott is rőszetűzek fojtóúzó, kékes-kesernyű füstje száll a kódbevesző tájban. - Tóth Árpád töredékben maradt költeménye:

*Az este csöndes, elmúlt a szüret.
A felhők bús járása alacsony,
A vén szőlőhegy zordan felmered,
Viharra vár a néma Badacsony.*

*Őszi villámok sárga fénye lobban
S az avaron rubin gyökök üt,
És felmeszel s dúdolni kezd titokban
A hegytetőn rakott venyigétűz:
Züm, züm, aluszol-e vén hegy,
Züm, züm, kár...*

PÁRIZSI MAGYAR KATOLIKUSOK JUBILEUMA

Kerekasztal-konferencia

2. rész

1923-tól különféle baloldali szervezettek, különösen a Károlyi féle Emberi Jogok Ligája befolyásolták a magyarságot, a nemzeti oldalon nem volt képviselője. Először a Párizsi Magyar Diákegylet, majd a Párizsi Magyar Kölcsonönsen Segélyező Egyesület lépett fel a baloddallal szemben. A helyzet 1927 után megváltozott, amikor is a Magyar Ház, a Katolikus Misszió, és a protestáns lelkeség megalapításuk után egyre több magyar munkást vonzottak magukhoz. Kiemelkedő szerepe volt ebben a magyar iskolának, ahol szakképzett tanárok vezetésével folyt a magyar nyelvtanulás. A Misszió munkáját minden magyar ismerte és elismerte, felekezeti hovatartozásától függetlenül. A helyzet megváltozására jellemző, hogy míg 1926-ban a moszkovita „Párizsi Munkás” a Magyar Ház bojkottjára szólított fel, addig a kommunista „Szabad Szó” 1936-ban már baloldali irányítás alá kívánta azt vonni.

A Katolikus Missziónak a legfontosabb szerepe a II. világháború alatt volt, amikor rajta kívül más engedélyezett magyar szervezet nem működhetett Franciaországban. A Misszió háború alatti és utáni, a magyar foglyok körében végzett karitatív tevékenysége közismert. Segélyezésre pénzt, élelmet, ruhát, takarókat, gyógyszerert gyűjtöttek, tájékoztatták a Vöröskeresztet a tapasztalatokról, üzeneteket közvetítettek a foglyok és családtagjaik között, eljárta a francia hatóságoknál a foglyok érdekében.

1943-ban Böllönyi megalakította a Magyar Függetlenségi Mozgalmat, amely rövidesen 1700 tagot számlált. 1944 után a francia politikai életben minden fontosabb szerepet a volt ellenállók töltöttek be, így lett ez a Magyar Házban is. A Függetlenségi Mozgalom tagjai éles ellentétbe kerültek a Katolikus Misszió vezetésével, amely kommunistaellenes irányultságú volt. Szalay atya írásban is szót emelt a Függetlenségi Mozgalom ellen, amiért is az új magyar kormány által kinevezett vezetésű háromszor kérte Szalay atya visszahívását feletteseitől.

Harmadikban akkor hordozott a Misszió fontos küldetést, amikor az 1945-ben, illetve 1948-tól a politikai okból emigrálni kénytelen, a hivatalos Magyarország által „disszidenseknek” nevezett menekülteknek élelmet osztott, szállást, munkát szerzett. Otthont adott a Magyar Házból politikai meggyőződésük miatt kitiltott szervezeteknek, együttműködött a Magyar Harcosok Bajtársi Szövetségével és a Nemzeti Bizottsággal.

Szén József, a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének volt franciaországi főcsoportvezetője még ma is az egyenes tartású, határozott katona, aki fiatalkorában volt. Felsőfokú iskolában nem is tiltotta, hogy a Párizsi Katolikus Misszióhoz személyes szálak kötik. Saját sorsán keresztül mutatta be, mit jelentett az 1945-ös menekülteknek a Misszió segítése. Csálódástól, kisgyermekkel, egy szál bőrrönddel érkezett Párizsba, és bizony az első éjszakát ott töltötték, ahol sok honfitársunk: a hid alatt. Másnap bekopogtak a Magyar Házba, ahol Szalay atya szeretettel fogadta őket, szállást szerzett nekik, és estére már volt hol lehajtani a fejüket.

A háború után a Misszió nagy problémája az volt, hogy miután a Magyar Ház 1948-ban el kellett hagynia, nem volt megfelelő istentiszteleti helye a nagyszámú magyarságnak. Vasárnaponként a Sévres-Babylone parkban gyűltek össze a magyarok egy kis beszélgetésre, ahol minden padon 4-5 magyar ült és politizált.

Hangsúlyozta, hogy Szalay Jeromos atya személyes történeti szerepe a Misszió legnehezebb időszakában 1943-1960 között két okból is vitathatatlan. Egyrészt kommunizmus-ellenessége bátor kiállásra ösztönözte a Magyar Ház egyre balrább tolódó vezetésével szemben, másrészt a franciaországi magyar hadifoglyok egyértelműen neki köszönhették életkörülményeik javulását.

Bozsóky Pál Gerő ferences atya, történész, közismert és közkedvelt alakja a párizsi katolikus magyarságnak. Szakterülete a magyar katolikus egyház megalakulásának az időszaka és a keresztés háborúk története, szinte egyetlen kutatója a II. András vezette szentföldi magyar kereszties hadjárat történetének. Beszédében még most is hordozza szülőföldje gyönyörű hangzót.

Személyes visszatekintéssel kezdte felszólalását, elmesélve, hogy Szalay atya őt még, mint diákok Magyarországon tanította francia nyelvre. A háború befejezése után a ferences rend francia egyetemre küldi tanulni a fiatal szerzetest, hogy majd Magyarországra visszatérve kamatoztassa tökéletes, Eckhardt professzornál kiművelt franciaságát. A történelem az ő sorsába is durván beavatkozott, 1950-ben feloszlatták a szerzetesrendeket Magyarországon, a Magyar Nagykövetség megtagadja útlevélének meghosszabbítását. Hosszú ideig egyetemi lelkész, majd a Francia Rádió magyar osztályának munkatársa lesz.

Megérkezése után Párizsban jelentkezett Szalay atyánál a Misszióban, ahol azóta is mindig lehet rá számítani, ha segítségre van szükség. „Én vagyok az ötdik kerék, - tréfalokzik - amely nélkül egy jó autós el sem indul”. Emlékezik a háború utáni időkre, amikor a magas, tekintélyes külsejű Szalay atya a magamányos papi kalapban, és az alacsony termetű, fürgő mozgású Kulifay Imre református lelkész együtt jártak a hadifoglyatáborokat, enyhülést hozva a testileg-lelkileg elgyötört magyaroknak.

Sulyánszky Jenő, a Szabadságharcos Szövetség volt elnöke, a Corvin közik legendás vezére következett a visszaemlékezők sorában, felszillantva kiváló szónoki képességeit, meglepve bennünket, fiatalabbakat, akik még nem hallottuk őt közönség előtt beszélni.

Elmesélte, hogyan figyelt fel az 1956-os leverett forradalom után a dél-francia menekülttáborban egy csendes beszédű magyar papra. A pap Párizsból érkezett, a Katolikus Misszióból, és Rezek Románnak hívták. Emlékei közt kutatva rájött, hogy már régebben is ismerte, gyermekkorából, amikor az 1940-es években a közkegyi katonaiskolában ez a pap vezette a nagyheti lelkigyakorlatot, okos, türelmes magyarázataival felkeltve a kamasz hallgatóság figyelmét. Rezek Román 1945 és 1960 között a Misszió káplánja, majd 1960 és 1965 között a vezetője volt.

A Szabadságharcos Szövetség négy évtizedes fennállása alatt - 1999-es önkéntes feloszlásáig - a Katolikus Misszióval együttműködve fejtette ki tevékenységét. Több száz megemlékezést, ünnepséget tartottak, amelyeknek nagyrészt a Misszió adott otthont. Maga Sulyánszky Jenő a rendszerváltásig nem tette be a lábát azokba az intézményekbe, amelyek a hivatalos magyar kormány irányítása alatt voltak, sem a követség, sem a konzulátusra, sem a Magyar Intézetbe, így érthető, hogy érzelmileg erősen kötődött a Misszióhoz. A rendszerváltásig a Mindszenty emléktábla előtti megemlékezésekre csak a jobboldali, Nagy Imre jelképes sírjának koszorúzására csak a baloldali beállítottságúak jöttek el. Szerencsére a helyzet mára meg-

Kettős ünnep Belgiumban

Napsütéses tiszta ég fogadta a Benelux-i gyűlekező magyarokat augusztus 25-én Belgiumban, ahol minden évben más-más város magyarsága rendezi a szokásos Szent István ünnepet. Most

változott, az 1956-os megemlékezéseken a magyarok közösen helyezik el mindkét helyen a kegyelet koszorút.

Léh Tibor ügyvéd, az Egyháztestület jelenlegi elnöke, aki párhuzamosan a Magyarok Világszövetsége nyugat-európai tagozatának elnöki tisztét is betölti, második generációs magyar. Édesapja, aki szintén jó nevű ügyvéd volt, elévülhetetlen érdemeket szerzett a Misszió jelenleg is használt helyiségeinek megvásárlásakor a felmerült jogi problémák megoldásával.

A Párizsi Katolikus Misszió jelenlegi helyzetét jellemezve leszögezte, hogy a politikai emigráció kihalásával a Misszió politikai szerepe csökken, és előtérbe kerül egyházi, lelkigondozói jellege. Az Unió csatlakozása után újabb munkavállalók érkezésével pedig felerősödnek közösségi funkciói. A Misszió ad otthont a párizsi magyar fiatalok összejöveteleinek, egy-egy estén néha több mint százán is részt vesznek. A művelt és kultúrált fiatalok megjelenése új életet hozott a régi falak közé.

A Misszió előtt álló legfontosabb feladat új helyiséget találni, amely megfelel egyre szélesedő egyházi - oktatási - közösségi feladatkörének. A jelenlegi épületnek magasak a költségei, és a Misszió nem tudja zavartalanul használni sem istentiszteleti, sem egyéb célokra. A Misszió jelenlegi helyiségeinek adás-vételi szerződése megengedi, hogy az ingatlant eladják és egy másik, új feladatait jobban szolgáló ingatlanra cserélik. A Párizsi Magyar Katolikus Misszió mindaddig fennáll, amíg lesz magyar pap Párizsban.

Molnár Ottó atya tolmácsolta Ruzsik Vilmos atya imádságos üdvözlését. Ruzsik atya azóta a párizsi katolikus közösség mély fájdalomra az Öröklétbe távozott. A Misszió jelenleg használt épületének megszerzése, kialakítása az ő karizmatikus személyéhez kapcsolódik.

Ruzsik atya Szent Vincés rendtársaival 1968-ban vette át a Misszió vezetését. Nem volt olyan helyiségük, ahol a híveket össze tudták volna gyűjteni, ezért a Gare de l'Est környékén kerestek ingatlant és találtak egy használaton kívüli raktárt és az ahhoz tartozó nagyméretű, első emeleti lakást. A vételár megfizethetetlenül magasnak látszott. 1970 húsvétján Ruzsik atya Rómába utazott és ott különböző egyházi forrásokból a vételár kétharmadát, majd a kölcsönként hátralevő részt is megszerezte. A magyar közösség adományaival és a felújítási munkákkal, valamint a kölcsön részleteinek törlesztésével járult hozzá a kápolna, a közösségi helyiségek és a papi lakás létrehozásához. Isten áldja meg Ruzsik atyát haló porában is a párizsi magyar közösség otthonának létrehozásáért!

Dobó Katalin, Párizs

Liège-Genk-et érte a megtiszteltetés, hogy Dobai Sándor 50 éves pappá szenteléseének évfordulójával egyidőben emlékezzen első szent királyunkra.

Egy Genk-i iskola hatalmas udvarára érkezett autóbuszokon és számtalan privát autókban az ország minden részéből, sőt Luxemburgból és Hollandiából is az ünnepelő közönség, köztük magyarországi rokonok, egy népes népi táncscsoport zenészeikkel. Innen indult több száz ember zászlókkal, a színpompás táncscsoport, a részben magyar ruhás közönség a nagytemplom bejáratához. Itt várta és köszöntötte az érkezőket a papság, élükön Hasselt püspöke, dr. Cserháti Ferenc püspöki helynök, németországi főlelkész, msgr. Molnár Ottó franciaországi főlelkész, Dobai Sándor beneluxi főlelkész és ft. Jan Remans, aranymisés belga lelkész.

A megtelt templomban helyet foglalt a két ünnepelt rokonsága, a Magyar Köztársaság nagykövete, dr. Trócsányi László, a követség több tagja és Genk városának képviselője. Színpompás látvány volt az oltárnál misézőket körülvevő zászlók és magyar ruhások csoportja, amit a Duna TV is megörökített.

A szentmise kezdetén Cserháti Ferenc püspöki helynök felolvasta II. János Pál pápa levelét, amelyben áldását küldte Dobai Sándor aranymisés főlelkészünknek.

A szentbeszédet Molnár Ottó tartotta, köszöntötte az aranymisét, felelevenítve küzdelmesen induló pályafutását: levante sorsát, a háború vége Németországban éri, hadifogság Belgiumban, mert idáig sodorta a vihar. Most elmondhatjuk, hogy ide az isteni gondviselés vezérelte és kijelölte további sorsát, megcáfolván azt, hogy ilyen helyzetben sokszor megtörik és elvész az ember.

A szentmise végén az aranymisés megáldotta a résztvevőket: „Adjatok hálát velem az Úrnak, mert jósága örökkévaló!”

A templomból visszatérő közönség ünnepi fogadásra várta az iskola udvarán, majd a szépen feldíszített asztaloknál helyet foglaló, több mint 400 személy élénk társalgás közben várta a finom ebédet. Ebéd után következett az ünnepi műsor, melynek fénypontja a „Dunántúl” rábaközi, bogoszlói, népi táncscsoport és az őket kísérő „Tulipán” népi zenészek fellépése volt. Nagyszerű táncukat fergeteges taps jutalmazta.

A Szent István napi ünnepi beszédet dr. Cserháti Ferenc tartotta. Szent István a kereszténységre építette országát - mondotta, a jövő Európájának is a kereszténység kell legyen legfőbb ideológiai alapja.

Ezután az aranymisés Dobai Sándor rokonsága, majd a nagykövetség nevében Nemes Szabolcs első konzul köszöntötte az ünnepeltet, ezután hívei, minden olyan városból, ahol 50 éve ápolja hitüket és magyarságtudatukat.

Ezt követően átadtuk a hívek ajándékát: a kéthetes hévízi pihenésre és gyógykezelésre jogosító beutalót. Dobai atyának ötven év óta először lesz alkalma felüdüléssel tölteni napjait. A Benelux államokban élő magyarságnak megadott a kiváltság, hogy 1956 óta ugyanaz a lelkiaja szolgálja és irányítja emigráns életét. Emberfeletti feladat és sokféle munkát elvégezni, ami itt nemcsak lelkész, hanem számtalan egyéb probléma megoldását is jelenti: kérelmek teljesítése, belga és magyar hatóságokkal való kapcsolattartás stb. Ezt csak igen nagy isteni segítséggel és hivatásbá válni törekvő hittel és szeretettel lehet elvégezni. Dobai atyának azt kívánjuk, hogy még sok éven át lendülettel végezze szép szolgálatát.

Hübner Géza, Liège-i Magyar Egység

HÍREK - ESEMÉNYEK

A Benedek-rend visszatért Litvániába

Kolostoruk újjáépítését 4 évvel ezelőtt kezdték meg az ország északnyugati részében fekvő Palendriai városkában. A rend templomát nyáron szentelték fel és erre az alkalomra Litvániába utazott a híres franciaországi solesmesi bencés kolostor apátja is. A szentmisét a francia apáttal együtt mutatta be az illetékes egyházmegye püspöke. A templomot pedig a Vilniusban akkreditált pápai nuncius, Zurbirgen érsek szentelte be.

Litvániában az első bencés kolostort a XV. században Vitautasz nagyherceg alapította. A rendet az egyházak tevékenységét betöltő rendelet szüntette be, miután a második világháború elején Litvániát a másik két balti országgal együtt bekebelezte a Szovjetunió.

*

Egyház és állam Csehországban

A prágai kormány bejelentette, hogy megegyezésre törekszik az egyházakkal, mert véget akar vetni a felekezeti tulajdonokról évek óta folyó vitának. Mint Vladimír Špidla szociáldemokrata miniszterelnök hangsúlyozta, az egyházak szerves részei a társadalomnak és ezért a felekezeti munkát nem lehet többé az állami költségvetésből fedezni.

A kommunista hatalomátvétel után az akkori Csehszlovákiaiban államosították az egyházak vagyonát és ezzel megbénították karitatív munkáját is. A papoknak 1949 óta az állam folyósít havi fizetést és ezen a rendszerváltást követően sem módosították. Az egyház szabadságának visszanyerése óta küzd egykori javainak visszatérítéséért és most remélhetőleg az új kormány rendezni fogja a vitát. A Cseh Köztársaság Európa egyik leginkább szekularizált országa. A tavaly végzett népszámláláskor a lakosság egyharmada vallotta, hogy tagja valamelyik felekezetnek. A legnagyobb létszámmal, 3 millió hívővel a katolikus egyház rendelkezik.

Vincze András

*

Kocsárdi Levente estje

Feledhetetlen élményben volt részünk azoknak, akik ez év július 12-én, a közelgő vihar és szemerkélő eső ellenére ellátogattak Kocsárdi Levente temesvári színművésznek a müncheni Magyar Katolikus Misszióba meghirdetett önálló estjére.

A név a legtöbbek számára ismeretlen; a meghívón olvastuk, hogy diplomáját a

kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem Színművészeti Tanszékének magyar tagozatán szerezte öt évvel ezelőtt. Azóta a temesvári Csiky Gergely Állami Színház állandó tagja. Repertoárja a mesejátékoktól a musicalig, színművektől a vígjátékokig igen széles és színes skálát ível át.

A Széchenyi Kör színvonalas előadásokhoz szokott - és valljuk be őszintén „elkényeztetett” - törzsközönsége, amely nem kisebb művészek; mint Sinkovits Imre, Darvas Iván, Dráfi Máttyás és oly neves írók, mint Szabó Magda, Jókai Anna előadásait élvezhet, igen csak meglepődött. Már a terembe érkezéskor különös atmoszférába csöppent... A rendezett széksorok előtt kopár pad, asztal, az asztalon gyertyacsonk és pálinkástüveg... az asztal alatt alétan alvó kolduskülmű férfi hever...

S a nem létező függöny széthúzása nélkül is átélhetünk azonnal egy sajátságos, Dosztojevskij „Bűn és bűnhődés”-sel küszködő, nyomoztató szomorú világába....

A pszichológiai realizmus mesterének világhírű regénye alapján összeállított monodramában Kocsárdi Levente, választott főhőse, Marmeladov sorsán keresztül feltárja az emberi lélek, az emberi közösség - korunkban is aktuális - erkölcsi és szociális kétségeit, megaláztatásait, a szenvedés és nyomorúság határánál melyégeit; mindenkor ügyelve arra, hogy egyenes felvilágosítsa a lélek mélyen lakozó sóvárgó vágyát a jó és a SZERETET után.... Dosztojevskij!

Kocsárdi Levente ezen az estén maga volt Dosztojevskij: a több száz oldalas regényt röpké másfél órában úgy mesélte, énekelte, sírta, őrvongta meg, hogy sem a regény cselekménye, sem hangulatai egysége nem vesztett el, a teljesség érzetét kaptuk. Kocsárdi Levente nevét érdemes megjegyezni!

Lányi Irén

*

Jubileumi ünnepség Essenben

Június 29-én ünnepelte Essen városa fennállásának 1150 éves jubileumát, az itt élő keresztény egyházak rendezésében „Kirchengemeinde Essen - seine Christen” címmel.

Magyar közösségünk, az esseni püspökség meghívására, Lukács József atya kölni-esseni lelkes rendezésében és vezetésével lépett fel. A többi nemzetiségekhez hasonlóan népdalokkal és magyar specialitásokkal járult hozzá a rendezvényhez.

Az egész napot kitöltő ünnepség szép időben, nagyon hangulatosan folyt le. Es-

+ P. Krupa Sándor OFM 1907-2002

A *Ferences Testvérek gyászjelentéséből*, Youngstown, Ohio: Reggel még elvégezte latinul a szentmisét, utána felment a szobájába, az ágya mellett esetett és meghalt. Egész életében Szent Ferenc tanítását követve valódi ferences lélekkel tanított, számtalan újságíccal

senből, környékéről és a kölni magyar Misszió közösségéből érkeztek honfitársaink. Sok résztvevő és látogató volt, sok barátság, ismeretség született a találkozáson.

Az esseni, ruhr-vidéki külföldiek saját felépéseiket, sajátosságait, jellegzetes specialitásaikat mutatták be. Nem hiányzott semmi a jó ételek és italok közül. Mi, magyarok elhoztuk hagyományos, ízletes, túrós, töpörtyűs pogácsánkat és finom magyar borainkat. Sok volt a látogatónk. Nagyon gyorsan elfogyott a pogácsa és a bor is, ami dicseretet és nemzetközi, jó hangulatot sugárzott körülöttünk.

Kínálat volt a magyarországi nyaralóturista prospektusokból is, ami szintén nagy érdeklődésre tett szert. Nagy sikerrel volt hazai népdalainknak és a hageni táncsoport kiemelkedő bemutatójának. Barátságos, melegsívűségünkkel szépen és jól szolgáltuk magyar hazánkat.

Dr. Benkovic Mária, Essen

*

Szent István király ünnepe Londonban

Augusztus 31-én a magyarok angliai Országos Szövetsége rendezésében, műsoros est keretében emlékeztünk első királyunkra s immár szokásosak az angliai Református Egyház vendégeiként. Pátkai Róbert evangélikus püspök, a MAOSZ elnöke köszöntötte a megjelenteket. Döntésünk, -mondato bevezető beszédében, hogy az Európai Unióhoz csatlakozzunk szép összhangban van Szent István egykori, nagy ívű államférfiúi elhatározásával. „Nincsen jövőnk a múlt nélkül” latin közmondást figyelembe kell venni a jövőt építeni akaróknak. Ma este a keresztény és benne a magyar jövőnkét idézzük.

Ünnepi vendégünket, dr. Szabó Tamás tábori püspököt msgr. Tüttő György angliai főlelkész mutatta be, üstökös szerűen emelkedő pályafutásával. Szabó Tamás püspök beszédében hangsúlyozta, hogy a kereszténység „hivataltal” felvétele biztosította az önállóságot mind állami, mind egyházi téren. A szent király felismerte és saját életében megtestesítette, hogy a keresztény hit integráló erő, mindennek értelmet és célt ad s számára sürgető feladatként jelentkezett, hogy a népek oly közös, természetfeletti erőt adjon, amely számára megnyitja az üdvösség útját, a közösség tekintetében pedig az egység és fennmaradás záloga.

A műsor keretében Salánki Tünde felolvasta Kozslótlányi Dezső: István király két arcképe c. mély gondolatú írását, kiragadvá egy jellemzőt: „Sok mindenről lemondhatunk az idők változása közepette. Hozzá azonban mindvégig ragaszkodnunk kell, mert példája tanítja, hogy a kereszténység és kultúra, a finomság és a bátorság, a hit és a tett egy. A mi jelképünk egy kéz, amely valaha szigorúan és jószágon uralkodott. Ez a mi kardunk és lobogónk és fegyverünk. A végtelen szeretet csodája tette azt, hogy a halott király keze megmaradt, egy jó apa keze, amely áldani és oltalmazni akar a halál után is.” Illyés Gyula: Haza a magasan c. versét Szabó Gábor szavalta, Liszt Ferenc két szerzeményét, Rostagni Csaba adta elő zongorán. Ünnepi szentmisénként szeptember 1-én, vasárnap Szabó Tamás püspök és msgr. Tüttő György főlelkész koncelebráltak.

A püspök úr az előtti napon elmondott beszéde témáját folytatta Szent István erényeiről. Amint mondotta: Szent István teljesítette földi küldetését azzal, hogy királyságot alapított és teljesítette égi küldetését azzal, hogy apostola lett népének. Templomi gyűjtésünk eredményét, £ 350-t a magyarországi árvízkarosultaknak juttattuk el. 2002. szeptember 2.

Ramsay Győző

Horváth Anna

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

és könyvet írt. Az utolsó napig a youngstowni (Ohio) Csiksomlyó Kegyhely parkjában a virágokat gondozta, gyomlált és csodálatos erejével végezte a legnehezebb kerít munkát is. Közben a madarak énekét hallgatva munka közben is imádkozott. Csodálatos égi erő élt benne és szerény, őszinte szerzetes életével és tanításaival mindig arra törekedett, hogy szent életet éljen. Youngstownban a Csiksomlyói Kápolnában volt felravatolva június 28-án. Gyászmisét után New Jerseybe szállították, ahol július 1-én kívánsága szerint Roebingben temették el.

Krupa Sándor Magyarországon született. Középiskolai tanulmányait után belépett a Ferences Rend Kapisztrán Szent János provinciába. 1931. július 5-én szentelték pappá. Mint fiatal ferences pap, 1931-1948 között 8 különböző iskolában tanított hittant. 1948-ban a kommunista rezsim letartóztatva, bebörtönözte, és amikor 1951-ben szabadult, nem engedték mint papot működni, hanem kérésüként és orgonistaként működött az egyik ferences plébánián.

1963-ban Krupa atya kiszökött Magyarországról és előjárói az Egyesült Államokban rendelkeztek. Itt különböző plébániákon szolgált és a lelkigyakorlatos munkában vett részt Michigan, New Jersey és Ohio államokban. Fr. Krupa 6 könyvet írt magyarul, amelyekben leírta tapasztalatait és élményeit a kommunista börtönben. Számos cikket írt újságokban, különösen a Katolikus Magyarok Vasárnapjában.

1993-ban, amikor megszűnt a Kapisztrán Kustódia Amerikában, Fr. Krupa családként a Széplőlelten Fogantatásról nevezett amerikai ferences provinciához. Csak azt kérte, hogy olyan helyre küldjék, ahol „nagy kert van a ház körül”. Utolsó éveit Youngstownban, a Mount Alverna kolostorban töltötte és ott is halt meg 2002. június 27-én, 94 éves volt, 78 évét töltött a szerzetben és 72 évét a papi szolgálatban.

Miklósázy Attila

*

+Dóry Zoltán

1924 -2002

Ismét temetésre gyülekeztünk Burg-Kastl-ban. Dóry Zoltán, egykori tanárúrunkat kísértük utolsó útjára. Egyre apadó létszámmal álljuk mi is körül az örök hazába távozó hajdani kollégák sírjait.

A mindenki által nagyon szeretett Dóry tanár úr, Zoli bácsi 1959-től 1989-ig volt a Burg Kastl-i Magyar Gimnázium tanára. Azokban a kezdeti években, amikor még az idealizmus lelkesedésével foltozgatott rongyos fizetésünket, Dóry Zoltán kiegyensúlyozott, nyugodt lényével, csendes és magabiztos modorával békességet, nyugalmat varázsolott körünkben. Enyhén huncutkás mosolyával, megjegyzéseivel mindig le tudta hűteni a parázsba induló témákat. Soha nem törtétt rangosabb beosztásra. Soha nem szónokolt. A csendes kölességtudás embere volt. A kötelező tanári teendőknél kívül megismárlatlanul óraszámokban kezelte az iskola könyvtárát. Jellegzetes kisbuszával hordta-vitte kilószámra a napi postát és az iskola egyéb szállítanivalóját. No és a terebélyes famúltját, amely, a családi szeretet, egytől tartozás, az idegenben élő igazi magyar család példaképe lett. Élete utolsó éveinek egy legnagyobb öröme szolgált, hogy mind a tizenegy unokájával magyarul beszélgethetett.

Igen, MAGYARUL! Mert a magyarság és hazaszeretet volt élete motorja. Gyermekkori örökségként cipelte magával Trianon keserűségét. A második világháború és a hadifogság következtében komoly műtéten ment át, ahol elvesztette fél testét és három bordáját. Felépülése után, a kezdődő kommunizmusban, egyre aktívabb tagja lett a tiltott ellenzéknek. 1954. december 18-án a népköztársaság megdöntésére irányuló szervezkedés miatt 11 évi börtönrre, 10 évre összes jogainak gyakorlásától eltiltására és teljes vagyonelkobzásra ítélték el. 1956. október 31-én való kiszabadulása után édesanyja követelésére, nyugatra menekült. A tanári állást Kastl-ban azért vállalta el, hogy magyarok közt lehessen és magyar gyermekeket taníthasson, nevelhessen.

1989-ben, 65 évesen nyugdíjba ment. Ebben az esztendőben, 33 év után, először ment haza Magyarországra és jelen volt Budapesten a köztársaság kikiáltásánál. Élete legnagyobb vágya beteljesült. Mindig biztos volt Magyarországi felülmúlásában. Az utolsó 9 esztendőben egyik győnfarkut a másikat követte, melyek eredményeképpen az utolsó években már csak fekjüni tudott.

Megrázóan szép magyon temetéssel búcsúztunk Dóry Zoltántól. Koporsója körül, befejezésül, kedvenc énekét énekeljük, melynek záró sora életének, tanári nevelésének motója volt: „Hadd legyünk mink is tiszták, hősök, szentek, hazánkat így mentsd meg!”

Kölczé Éva

Vidám történetek

SZÁJRÓL SZÁJRA

A „CD”

Néhány hónapja is van már, hogy egy olvasónk mellemnek szegezte a kérdést: miért keresek mindig régi anekdotákat közlésre, jó lenne egyszer már valami „mai” anekdota. Mentegettem magam, hogy mint a jó bornak, az anekdotának is meg kell érnie, ami időt vesz igénybe. „No, jó” mondta - „azért én a régieket is elolvassom. Csak úgy gondoltam...” Kérését, ötletét most szívesen veszem igénybe és a közelmúltban huszadik születésnapját ünneplő CD-ről (Compact Disc) mondok el azt a keveset, amit az elmúlt hetekben olvastam róla. Azt, hogy a technika milyen varázslata csálja a fényes korongról élő a hangokat, nem tudtam megjegyezni. Talán azért sem, mert minden titokban zajlik. A fényes korongot elnyeli egy készülék és ott belül - így mondják és elisméltém - egy fényáram tapogatja le az íci-pici barázdákat, alakítja elektromos jelzéssé, amiből végül hangok lesznek. Régen, láttam a gramofont, annak karját, fejét a tűvel, tehát nehezen ugyan, de elképzeltem, hogy abból a kaparásból, amit a tű a lemezen végez, hang lesz.

A CD esetében nem látok semmit. Mindent el kell hinnem. Persze, tulaj-

donképpen nem is erről akartam mesélni. Meg akartam kérdezni, tudják-e miért akkora a CD, amekkora? Ugye nem. Tehát most jön az anekdota.

Állítólag - én elhiszem, hogy így volt - a Sony cég főnökének - Akio Moritanak a felesége volt az, aki férjének egy szép napon azt mondta: „Ugyan találj már fel valamit, hogy Beethoven IX. Szimfóniáját egyváltéban tudjam meghallgatni és ne kelljen a lemez pont akkor megfordítani, amikor a legszebb.” Akio bement a gyárába és ott a technikusokkal addig barkácsol, amíg egy olyan lemezt sikerült előállítani, melyre pontosan ráfér a IX. Szimfónia. Mások szerint Herbert von Karajan, a világhírű karmester volt az, aki a technikusoktól olyan formátumot kért mely alkalmas a IX.-ik egy oldalal való rögzítésére. Melyik variáció az igazi, eldönteni nem tudom, de nekem az első jobban tetszik! Elég az hozzá, hogy így valahogy született meg az a 12 cm átmérőjű korong melyre 74 perc zenét lehet felvenni. Ennyi ugyanis a hossza Beethoven IX. Szimfóniájának.

Befejezésül pedig egy tökéletesen felesleges adat: a fényáram 5, 6 km barázdát világít meg a 74 perc alatt.

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Időnként közöljük a magyar lelkeségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után.

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttö György főlelkész, Dunsan House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044-20/8992 2054**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Veres Árpád, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 36 56**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, **Telefon: 0043/3/327 108**

Grác: szentmise minden vasárnap 10 órakor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, **Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüsszel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336,**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 50 16 36**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg és Neuburg a D. Érdeklődni: Ft. Báthory Lajos. Telefon: (0821)22 92 838.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. Érdeklődni: Ft. Berecki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweiga, Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen, Neukirchen-Vluyn, Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye: Kaiserslautern-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strassburg, Mulhouse. Erd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidmühlstr. 121, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye Hildesheim-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Erd. Hamburgban: Ft. Rastovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

Köln-i Főegyházmegye és **Aachen:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: lukacs@web.de Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120 <http://www.Ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21

München-Freising-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim. Érdeklődni: Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm.muenchen.de; <http://www.erzbis-tum-muenchen.de/ungarische-mission>

Budapesten, az Andrássy úton, az Operánál felüljött, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

BALATON, Badacsony környékén panorámás és kálimedencei telkek és házak eladók. Továbbá Magyarország minden környékén is vannak ingatlanaink. MvS Immobilien, 0049 – (0)3303-40 9898, 0049 – (0) 177 37 818 00, illetve Immobilien@van-suntum.de, www.van-suntum.de

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-vagy Budapestre. München, Telefon fax: (D) +89/6999 85 17, 089/67 05 618 ill. 0172/84 25 288. (H) 0036-1-341 59 55.

Fényképes társzkövetítés magyarországiak, erdélyiek és a világ más országaiban élők számára. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Tel/Fax: (H) +36-(30)24 28 960, (20) 92 66 466 ill. www.elender.hu/~infotars/

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budapesten a Rákóczi úton II. emeleti, lift van, 5 szobás 118 m², (2 fürdőszoba, 3 WC), lakás teljesen renoválva azonnal beköltöztethető eladó. Lakás és iroda célra is megfelel. Érdeklődni: 0049-89-3136621

Csinos, fiatalos, vidám özvegy nő megismerkedne mondahányzó, sportos, kedves őszinte, intelligens úrral 64 évig Köln és környékén. Jelige: „Tartós kapcsolat”.

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hitestolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcsó áron rak tárról – kérje árlístánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: Erd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchenplatz 1, D-94032 Passau, Telefon: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. E-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de <http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart>

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax: 0047/2244 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Misézó helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich. **Tel.: 0041/1/36 23 303**
Bern: Röm. Kath. Ungarmission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, **Telefon: 0041/31/381 61 42/031/61-381 54 45**

Genf: Szentmise minden hé 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458**

Lausanne: Szentmise minden hé 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678.** Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/425 42 06**

Fribourg: P. Dr. Mehrle Tamás OP, főlelkész, szentmise minden hé utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). **Telefon: 0041/26/32 26 097**

Református istentisztelet Münchenben:
Reisinger Str. 11
minden hé 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor.

HIRDETÉSEK

HAZALÁTOGAT MAGYARORSZÁGRA?

A napsütéses Dél-Alföldön szeretettel várjuk a szegedi, családias Marika Panziókban, és az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark közelében találhatók, történelmi hangulatú „Kronikás” Park Fogadóban, összkomfortos szobákkal, házias ételekkel és széleskörű programválasztékkal. Telefon/fax: 0036-62/443-861és 00-36-62/269-311; <http://www.tiszanet.hu/kronikaspark>

Ötven éves csinos hölgy szeretne megismerkedni egy hozzáillő korrekt úrral. Jelige „gyógygyvirág”.

MEGJELENT, Lányi Irén új könyve: A *vörös éden fiai*, regény, ára: 10 Euró. Megrendelhető a szerző címén, Dr. Irene Horváth-Lányi, Elektra Str. 9, 81925 München, Átutalás: Commerzbank München, Konto-Nr. 3636545, BLZ: 700 400 41. Kapható még, *Igézet* c. regénye, ára: 5 Euró.

Magyarországon egész területén kínálunk családi házakat, panziókat, kúriákat, ipari és mezőgazdasági ingatlanokat földterületekkel, és egyéb ingatlanokat. Folyamatosan szervezünk új építésű társasházakat, gyógyvíz melletti apartmant, igény szerint idősök házat. Telefon: 0036-20/32 79 657 v. 0036-70/26 21 915.

Hévízen, katolikus családnál nyugodt környezetben, jól berendezett szobák (balkonnal) kedvező áron kiadó. Napi árak: 1 szoba két személynek 21 Euró, 2 szoba két felnőtt és két gyermeknek 32 Euró. Érdeklődni: Németh Imre, Telefon: 0036-83/34 10 63.

Budapest, XXI. ker., Hollandi úton, 4 szobás fél házrész garázzsal hosszabb időre kiadó. Tel.: D-07071/87 694. v. H-0036-1/27 64 707.

Német állampolgár, 182/78/42, fekete hajú, bajszos, elvált mérnök (egy gyermek az anyánál), ismeretséget keres, egy nem dohányzó, gyermektelen nő személyében 35 éves korig. Jelige: „családszerető”.

Budaörs zöldövezetében egy álom szép családi ház, 5 éves, eladó. Tel.: 0049/ 75 43 12 90, vagy 0036-20/ 33 14 097.

48 éves, 168/70 magyar nő, kellemes külsevel, színes egyéniséggel, korrekt, tevékeny társat keres „NAPFÉNY” jelígre, a kiadóban.

Magyarországon élő, leinformálható asszony vagy házaspár idősgondozását, háztartásvezetést vállalt ott lakással. Tel.: 0036/ 32 34 30 78.

Oroszlán jegyében született, értelmiségi özvegy hölgy megismerkedne, nem dohányzó intelligens úriemberrel 58-65 éves korig, München és Augsburg környékén. Választ a „Még nem késő” jelígre a kiadóba kérek.

Kiemelt üdülőövezetben a Duna mellett, Budapesttől 50 km-re csodálatos csendes természeti környezetben, télen is lakható, igényesen megépített kétszintes ikernyarló (75 + 75 m²), 2 garázzsal, őshonos erdőre néző terrasszal és erkéllyel, parkosított terekkel, igényes kerítéssel, 80%-os kétszintes szinten eladó. Irányár: 11.800.000 Ft. A befeljező munkálatokat az építőipari vállalkozó tulajdonos a vevő megrendelése ill. igénye szerint kiváló minőségben elvégzi. A telek területe 1450 m². Érdeklődni Tel.: 0036-30/ 93 27 623.

58 éves, 156 magas, barna hölgy, megismerkedne nem dohányzó úrral. Tel.: 0173/ 78 64 781 München.

Középkorú hölgy megismerkedne intelligens, szimpatikus úrral, 55-65 éves korig. Jelige: „Valentin”.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNK BEN

Hirdetési díjak

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként, kb. 40 betű	3,60 Euró
„Jelige”- postaköltség	3,60
Üzleti-, nyereséges hirdetés soronként	5,50
nagybetűs (késősor) sor	11,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %, - hatszori hirdetésnél 20 % - ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hazai- erdélyi és felvidéki honfitársainknak kedvezményes árat számítunk, soronként: 800,- Ft

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!** ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailek küldeni: etuenk@gmx.de

Köszönjük,
ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

BEATRIX PANZIÓ *** HOTEL

Budapest, 1021 Szeher út 3.
Tel./Fax: 0036-1-3943-730
www.beatrixhotel.hu
Szeretettel várjuk, családias panziókban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal, kedvezőbb áron! Programszervezés. Zárt autóparkoló!

HELIOS PANZIÓ BUDAPEST

Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjáratral 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit. H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45
e-mail: roomheli@axelero.hu
www.heliospanzio.hu

„Tétény”

UNGARISCHE SPEZIALITÄTEN

M. GONDA

Kreitmayerstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

<i>Euró</i>	
Szárkebarát	3,99
Tokaji Hárslevelű	4,40
Chardonnay	3,99
Villányi Rosé, Kékőpórtó	5,01
Villányi Kékfrankos	5,52
Hajosi Cabernet	7,93
Villányi Couvee	9,97
Egri Bikavér	4,40
Bakaji Szamorodni	6,39
Tokaji Asszú 3 puttonyos	10,23
Tokaji Asszú 4 puttonyos	11,76
Unikum	16,87
Cseresznyepalinka	15,85
Barackpálinka	1 liter 15,85
Tarhonya, kocka, cernátosza	1 kg 3,58
Tészták 250 g	1,00
Májás, véres hurka, disznósajt	1 kg 8,18
Tokaszalonna	7,67
Házi kolbász	10,74
Száraz kolbász	1 kg 12,78

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS FÖLELKÉSZÉG

Landwehrstr. 66 • 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: etuenk@gmx.de

*
Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR

Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: etuenk@gmx.de

*
Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
Előfizetés ár egy évre 15,—Euró
Tengerentúlra US\$ 50,-

*
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegation, Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München

Konto-Nr.: 606 500-803 – BLZ 700 100 80

*
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLELELTÜNK.